

Angleži in Francozi imajo na Zahodu velike uspehe.

ANGLEŽI IN FRANCOZI SO TEKOM ZADNJIH DNI IMELI ZELO LEPE USPEHE. — ZAVZELI SO VEČ MEST IN VASI. — ZAJELI SO TUDI OKOLI 6,000 NEMŠKIH VOJAKOV. — VELIKO NAVDUŠENJE V FRANCIJI. — NEMŠKIM ČETAM JE POVELJEVAL BAJE SAM HINDENBURG. — KJE SO NEMŠKE REZERVE? — ZEPPELIN JE STORIL ŽALOSTEN KONEC NAD LONDONOM.

Pariz, Francija, 3. septembra. — Francoske in angleške čete so pričele nenadno napadati na šest milj dolgi fronti in zavzele so tri mesta, Guillemont, Le Forest in Clery. V teku teh bojev so zajeli Angleži in Francozi tri tisoče sovražnih vojakov. To je bil največji zavezniški uspeh na sommeskem bojišču v teku zadnjih tednov.

Nemci so imeli velikanske izgube. Vsi sovražni protinapadi so se temeljito ponesrečili. Boji so bili zelo hudi, večkrat je prišlo tudi do mož-proti-mož bojev.

London, Anglija, 4. septembra. — Udarec, katerega so morale včeraj nemške čete prenesti, ko so, namreč, izgubile tri mesta in več postojank na šest milj dolgi fronti, se je danes ponovil, ko so francoske čete s sodelovanjem angleških in napadi nadaljevale, in sicer na dvanajst milj dolgi fronti.

Francozi so napadali od Barleuxa do Chaulnesa. — Vojni urad uradno poroča, da so se vsi napadi gen. Focha, ki je celotno stvar vodil, popolnoma posrečili.

V teku teh bojev so Francozi zavzeli Sayecourt, kakor tudi vas Chilly, ki se nahaja blizu Chaulnesa. Zavzeli so tudi veliko posameznih zakopov.

Hrabre francoske čete so tudi prodrle prav do predmestja Vermandovillersa. Neko poročilo se celo glasi, da so že v mestu.

Tekom teh bojev so francoske čete vjele 2,700 sovražnih vojakov, toraj v dveh dneh blizu šest tisoč.

Berlin, Nemčija, 4. septembra. — Nemško uradno poročilo vojnega urada se glasi, da so pričeli Francozi in Angleži včeraj napadati in so imeli velike uspehe; danes so z napadi nadaljevali in so imeli tudi precejšnje uspehe. Vrše se grozoviti boji.

Sovražnik je na večjih mestih uspel, toda Nemci so pozneje vprizorili protinapade, s katerimi so nekaj postojank nazaj dobili.

Izgube so bile velike, vendar glavni stan poroča, da se nemške nikakor ne morejo primerati s francoskimi in angleškimi.

Sovražnik je poskušal tudi pred Verdunom napadati, toda to se mu je ponesrečilo. Na verdunski fronti je položaj neizpremenjen.

Pri Souville smo Francoze porazili in vjeli 500 njihovih vojakov.

V teku dveh dni, od 2. do 3. septembra, smo spravili na tla trinajst sovražnih zrakoplovov. Več se jih je moralo pa vrniti, ker so bili zelo poškodovani vsled naših protizračnih krogelj.

Pariz, Francija, 4. septembra. — Po celi Franciji je zavladalo veliko navdušenje, ko so prišli glasovi o velikih uspehih, ki so jih imeli francoski vojniki na sommeskem bojišču.

Neko poročilo se glasi na koncu: — To ni bil samo uspeh, temveč zmaga — največja zmaga, odkar se je pričela ofenziva.

Glasom poročila, ki ga je dobil s fronte pariški list "Echo", je nemška vojska doživela te poraze pred očmi samega generala von Hindenburga, ki se nahaja zadnje dni na sommeskem bojišču.

Vrent je zadnje dni zelo oviralo operacije, vsled česar ni mogel general Foch izpeljati svojih načrtov. Vedno je moral preložiti operacije. Šele včeraj je mogel biti poveljnik siguren, da je pripraven čas, da vdari, pri tem je pa vedel — kot se poroča — da bo zmaga njegova.

Slabo vreme je dalo Nemcem dovolj časa, da bi se pripravili, da bi dobili ojačenja, da bi spravili na fronto one "rezerve", ki jih imajo zdaj, toda Nemci niso ojačali svojih postojank, kljub temu, da so vedeli, da se sovražnik pripravlja, kljub temu, da so vedeli, da bodo morali v najkrajšem času biti najhujše boje, kar jih je bilo zadnje mesece.

To je vsekakor znamenje, da Nemcem znanjkuje moči.

London, Anglija, 4. septembra. — Dne 2. septembra, zvečer, se je pojavilo nad londonskimi predmestji trinajst Zeppelinov, izmed katerih se je troje pojavilo celo nad srednjim mestom. Eden teh je storil žalosten konec, da je priletel na tla, možstvo je bilo ubito; druga dva sta se pa morala vrniti nazaj, zelo poškodovana.

Škode niso napravili posebne, ako se upošteva, da jih je bilo trinajst. Kot navadno, so bile tudi zdaj ženske in otroci žrtve. Mrtva sta bila dva, en mož in ena ženska, ranjenih je bilo pa enajst moških in žensk ter dva otroka. Na poslopih je bilo malo škode.

V Londonu vlada veliko veselje, da se jim je posrečilo vsaj enega teh strahov spraviti na tla.

Železniško vprašanje.

Tudi senat je sprejel predlogo za osemurni delavnik. — Stališče magnatov. — Iz New Yorka.

Tekom zadnjih treh dni se je celotna situacija tako razvila kot je bilo že pričakovati, namreč, da je senat sprejel predlogo za osemurni delavnik, kakor jo je predložil Wilson podpisal, da je tako postala postava, ki je preprečila pretečo železniško stavko, ki bi se imela pričeti 4. septembra, na Delavski dan.

Delavski voditelji so s tem popolnoma zadovoljni, saj so dobili vse, kar so hoteli. Drugače je pa z magnati. Domneva se, da se bodo bagmati v najkrajšem času sestali v New Yorku, kjer se bo vršila še ena konferenca, pri kateri bodo sklenili, kake korake bodo vkrinili proti tej postavi. Najbrže bodo šli radi nje pred vrhovno sodišče, ki bo celotno stvar odločil.

Splošno mnenje je, da, ako bodo spravili magnati zadevo pred vrhovno sodišče, potem bo sodišče odredilo, da bodo delavci imeli osemurni delavnik, toda magnati bodo smeli povišati prevozne cene. Nekaterih mnenje je, da ni daleč čas, ko bodo postale vse železnice državna last.

Mnenje je, da bo dobil celotno stvar v roke na novo imenovani član vrhovnega sodišča Brandeis.

Washington, D. C., 4. septembra. Senator Reed iz Missourija je predložil neko resolucijo, v kateri se zahteva, da meddržavna trgovska komisija odredi strogo preiskavo, da ugotovi morele železnice, radi upeljave osemurnega dela, povišati prevozne cene.

Hughes se je zopet spravil nad Wilsona.

Nashville, Tenn., 4. septembra. Charles E. Hughes, republikanski kandidat, je danes zopet napadal predsednika Wilsona. To pa radi njegovega postopanja pri železniškem vprašanju. Spravil se je tudi nad kongres. Rekel je, da se ne bi smelo na ta način iti na roko delavskim unijam. Izrazil se je, da je on zato, da se take stvari da v odločitveni razsodišča. Pravi, da si on ne bi dal nikdar kakih stvari diktirati od te ali one strani, ne oziraje se na kake morele posledice.

Zopet nevarnost, da bo newyorški promet ustavljen.

Včeraj se je vršila seja med uradniki Interborough Rapid Transit Co. in delavskimi zastopniki, pri kateri so mislili, da se bodo sporazumeli, toda družbin predsednik, Theodore Shonts, je naznanil sinoci, da ne bodo ugodili, kar zahteva unija. Ako se ne bo ena ali druga stran uklonila, bo zopet izbruhnila stavka, ki bo pa še hujša kot je bila ona pred par tedni, kajti zdaj ne bodo vstavljene samo cestne kare, kot so bile zadnjič, temveč vse podzemne in nadzemne železnice, s katerimi se vozi dnevno par milijonov ljudi.

Družbe so se pričele že pripravljati. Mobiliziranje stavkizakov se je že pričelo. — Družbe so že tudi župana pozvale, da jim bo dal na razpolago policijo. Ukrenilo se je že tudi korake, da bo milica vmes posegla.

Unija grozi grozi družbam, da, ako ne bodo kmalu godili, bo paralizirala vse newyorške prometne zveze.

Hughes in delavski slavnosti.

Nashville, Tenn., 4. septembra. Republikanski kandidat Hughes se danes ni hotel vdeležiti delavskih slavnosti ob priliki Delavskega dne. Odbor mu je rekel, da ne bi smel govoriti o kaki politiki, kar se je pa kandidatu za malo zdelo.

Koliko so imeli Avstrijci izgub v bojih proti Italiji.

Rim, Italija, 4. septembra. — Zanesljive avtoritete so izračunale, da so Avstrijci v bojih zoper Italijo izgubili 490,000 ojakov, namreč mrtvih, ranjenih in vjetih.

Mehiške zadeve.

Mehiška komisija je tukaj. — Konferenca se bo vršila v New Londonu. — Kaj se bo ukrenilo?

Včeraj so se v prvič sestali mehiški in ameriški člani mednarodne mehiške in ameriške komisije, ki bo imela nalogo rešiti zapletljive med Združenimi državami in Mehiko, ki so se pojavile, odkar je bandit Villa vprizoril zločinski napad na mesto Columbus, N. M.

Včeraj so bili pri kosilu v Biltmore hotelu, kjer so držali razne govore, v katerih so izražali trdno prepričanje in dobro voljo, da se bo se lepo in mirnim potom rešilo med obema državama.

Priznavni tajnik Združenih držav, Mr. Lansing, je rekel, da se mora celotno stvar temeljito rešiti, da bo nekaj časa, ako bo mogoče za vedno, držala.

Shadow Lawna, N. J. — Predsednik Wilson je v soboto popoldne, ko je bil obveščen, da ga je demokratska stranka zopet sprejela za svojega kandidata, rekel v svojem govoru, da je, kar se tiče njegove mehiške politike, res napravil nekaj napak, toda ne nameroma.

Buenos Aires, Argentina, 4. septembra. — Tukajšnje časopise je v današnjih člankih razpravljalo o stališču predsednika Wilsona, katerega je zavzel napram Mehiki. To jim je dal povod zadnji Wilsonov govor, v katerem se je zavalil za nominacijo ter pripoznal, da je mogoče res napravil kako napako v svoj mehiški politiki.

Zlasti se dopade južnim Amerikancem, ko je predsednik Wilson rekel, da se ne sme mehiški narod poskušati na kak način pod svojo kontrolo dobiti ali ga pa se podjarmiti, ker mehiški narod je ravno tako prost narod kot so drugi in ima lahko tako vladno, kakršno si izbere.

Časopisje pravi, da so nazori predsednika Združenih držav modri in idealistični.

Skrivnostni umor.

V soboto je bil v Van Courtlandt parku v New Yorku usmrčen Dwight P. Dillworth, odvetnik v Montclairu, N. J.

Znjim je bila neka Miss McNiff, ki pravi, da sta skočila v avtomobil dva moža v črni oblekah in z zastirali očmi, ki sta ga umorila. Za morilcema ni sledu.

Dva norveška parnika potopljena.

London, Anglija, 4. septembra. Lloyd poroča, da sta bila potopljena dva norveška parnika "Gotthard" in "Setesdal".

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREŽIČNEM BRZOJAVU.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljkih; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje 44 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopolnje.

Zdaj je mogoče poslati le okroglo svoto, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10,000.

Brezlične pošiljke grede vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgoditi se pa kaj lahko, da pošiljate traje tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezličnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoča kakaksnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dati: pošlje naj se po brezličnem brzojavu.

Denar za brezlične brzojave pošiljate po poštne Money Orderu ali pa gotov denar v priporočenem pismu, ne pa potem privatnih čekov.

FRANK SAKSER, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Z Balkana.

Spopad med Bolgari in Srbi. — Italijani so se morali nekoliko umakniti. — Rimski vest.

Rim, Italija, 4. septembra. — Vrhovno poveljstvo italijanske armade je izdalo te dni sledeče uradno poročilo:

V soboto so vprizorili bersaljeri močan napad na desni breg reke Vojuse v Albaniji. Reko se jim je posrečilo na par mestih prekoraciti in zasesti utrjeno vas Kuto. — Skoro istočasno so tudi zasedli Drizar in Gradist ter vjeli precejšnje število avstrijskih vojakov. — Sovražnik je bil vprizoril nekaj protinapadov, katere so pa Italijani uspešno odbili.

Berlin, Nemčija, 4. septembra. — Uradno poročilo naznanja sledeče o bojih v Albaniji:

Italijanske čete so prekorale Vojuso vzhodno od Valone. Velik del teh čet se je moral včeraj umakniti.

Berlin, Nemčija, 4. septembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da ni zadnje dni na macedonski fronti ničesar posebnega pripetilo.

Solun, Grško, 4. septembra. — Uradno se poroča, da so se vneli ob jezeru Doiran vroči artilerijski spopadi. Dozdaj ni imela niti ta niti ona stranka obnih posebnih uspehov.

Solun, Grška, 4. septembra. — Bolgarske čete so vprizorile zapadno ob jezera Ostrovo vroč napad. Iz francoskega glavnega stana poroča, da se je srbskim četam posrečilo odbiti napad. Ob Strumi je položaj neizpremenjen.

Med Srbi in Bolgari se vrše vroči boji. Posebnih uspehov nima niti ta niti ona stranka.

Budimpešta, Ogrsko, 4. sept. — V seji ogrskega parlamenta so poslanci odločno napadli ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo, ker ni pravočasno zavaroval ogrske meje napram Rumuniji. — Grof Tisza je izjavil, da to dozdaj ni bilo mogoče, da je pa zdaj na rumunski meji veliko vojakov, ki bodo z lahkoto zavstavili rumunsko prodiranje.

Pozor pošiljatelji denarja!

Vred negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VELEK VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati morejo le zamude. Mi jamčimo za vrnitev denarne pošiljke toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo nastajajoče ameriške banke, s katerimi smo sedaj v svoji radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Geno:

K	\$	K	\$
6....	.85	120....	10.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	135.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjaajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na mesto, vadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roko, se pri nas cene denarja še večkrat spreminjajo.

FRANK SAKSER, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

FRANK SAKSER, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Boji med Avstrijci in Rumuni. Resna situacija na Grškem.

AVSTRLJCI SE UMIKAJO. PRI TEM PA POROČAJO, DA PRODIRAJO PROTI BUKAREŠTU. — BRAŠEVO JE BAJE SE VEDNO V AVSTRIJSKIH ROKAH. — RUMUNSKO URADNO POROČILO. — V ATENAH SO ARETIRALI VODITELJE NEMŠKE PROPAGANDE. — GRŠKI PARLAMENT RAZPUŠČEN. — IZSELJEVANJE PREPOVEDANO. — GRŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK ZAIMIS.

Bukarešt, Rumunsko, 3. septembra. — Vrhovno poveljstvo rumunske armade je izdalo danes popoldne sledeče uradno poročilo:

— Na naši severni in severozapadni fronti se vrše vroči boji med našimi in avstrijskimi četami. Po hudih naporih se je posrečilo zavzeti Rumunom nekaj višin zapadno od Borszeka. Pri tej priliki smo vjeli 150 mož in zaplenili precej vojnega materiala.

Na južnem delu fronte je vprizoril sovražnik ob Dobrudži več vročih napadov, ki se mu pa niso obnesli. Na ostali fronti se boji nadaljujejo.

Trije sovražni zrakoplovi so obstreljevali Konstanco ob Črnem morju. Škoda, ki so jo povzročili, ni posebna. Zrakoplovi so se umaknili, ko so stopile naše obrežne baterije v akcijo.

Berlin, Nemčija, 3. septembra. — Danes je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

— Nemški zrakoplovi so obstreljevali rumunsko pristanišče Konstanca, ki leži ob Črnem morju. Ta zračni napad je bil zelo uspešen. Zrakoplovi so se nepoškodovani vrnili.

Berlin, Nemčija, 3. septembra. — Nemške in bolgarske čete, ki so vdrle v Dobrudžo, imajo za seboj že Dobrič ter prodirajo proti močni rumunski trdnjavi Silistriji. Kakorhitro jo zavzamejo, bodo začele prodirati proti glavnemu mestu Rumunske, Bukareštu.

Močno rumunsko posadko, ki je hotela zavstaviti prodiranje severno od Dobriča, je pregnala bolgarska kavalerija. Bolgari so vjeli deset rumunskih častnikov in več kot sedemsto mož.

Berlin, Nemčija, 4. septembra. — Vrhovno poveljstvo avstrijske armade poroča:

— Včeraj je začela sovražna artilerija obstreljevati mesto Brašvo. Iz tega je torej razvidno, da je to mesto še vedno v avstrijskih rokah.

Naša artilerija je poglala v beg več sovražniških poizvedovalnih oddelkov. V splošnem je položaj neizpremenjen.

Amsterdam, Nizozemsko, 4. septembra. — Iz Budimpešte poročajo:

— Bolgarski kabinetni svet je sklenil pridržati rumunskega poslanika Derussija kot talca. V Sofiji bo moral ostati toliko časa, dokler se ne bo vrnil iz Bukarešta bolgarski poslanik Radev.

Člani turškega in nemškega poslanstva so odpotovali v soboto iz Bukarešta.

Atene, Grško, 4. septembra. — Grški ministrski predsednik Zaimis je postal prvi diktator ter takorekoč absolutni gospodar Grške. To se je zgodilo zategadelj, ker je v pirejskem pristanišču močno zavezniško brodogradništvo, ki lahko vsak hip začne obstreljevati Atene. Vse prebivalstvo ve, da bo te dni konec grške nevtalnosti.

Grška je čisto v Zaimisovih rokah. Brez obzira na to ali ono stranko, brez ozira na kralja, lahko stori, kar se mu poljubi. Zadnje sredo je Zaimis prepovedal vse javne skupščine in govore.

Potom kraljevega dekreta je razpustil parlament ter odredil, da se bodo vršile nove volitve v nedoločenem času. Grški kabinet je zadobil politično-reprezentativni značaj. Zaimis se ne bo oziral ne na kralja Konstantina ne na bivšega ministrskega predsednika Venizelosa, ampak bo delal čisto po svoji volji in premisleku.

V kratkem času bodo stvorili kabinet, v katerem bodo zastopane vse stranke. Zavezniki hočejo do tega časa spoditi iz Aten vse nemške in avstrijske agente.

London, Anglija, 4. septembra. — Atenski dopisnik neke tukajšnje brzojavne agenture je sporočil, da se potemt vladnega dekreta ne sme izseliti iz Grške noben možki med 17. in 40. letom.

Atene, Grško, 4. septembra. — Danes so tukaj aretirali barona Schenka in ga prepeljali na neko zavezniško bojno ladjo. Baron je bil vodja nemške propagande na Grškem.

Atene, Grško, 4. septembra. — V pirejsko pristanišče je dospelo šestnajst zavezniških vojnih ladij. Vsega skupaj jih je zdaj tam devetintrideset.

London, Anglija, 4. septembra. — Grška vlada je ugodila vsem zahtevam zaveznikov. Z današnjim dnem bodo prevzeli agentje francoske in angleške vlade kontrolo nad pošto in brzojavom.

Prebivalstvo se je zadnji čas precej pomirilo. Po mestih se več ne vrše demonstracije.

Vest od odstopu grškega kralja Konstantina ni resnična.

"GLAS NARODA"

(Weekly Daily)
Printed and Published by
NOVEMBER PUBLISHING CO.
(Incorporated)
FRANK SAKSER, President,
LOUIS BENEDICT, Treasurer.

Class of Business of the corporation
and address of above offices:
20 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Na leto leta vijla list na Ameriko in
Daneke...
Na leto leta vijla list na Ameriko in
Daneke...
Na leto leta vijla list na Ameriko in
Daneke...

"GLAS NARODA" ima vseh dan
izdanih sedem let in priložnost.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Daneke vijla list na Ameriko in
Daneke...
Subscription yearly \$3.00.
Advertisement on agreement.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

Special large postage in connection with
the publication.

LISTNICA UREDNISTVA.

— Zastran postavnega praznika
"LABOR DAY" ni izšel včeraj
"Glas Naroda".
Čitatelje opozarjamo na roman
"SAPPHO", ki je začel izhajati
današnji številki "Glas Naroda".
Spisal ga je Francos Alfons Dand-
et, avtor romana "Jack", ki je
izhajal pred dvema leti v našem
listu.

Dopisi.

Martin, Pa. — Dela se vsak
dan, namreč v promotoriju. Tu-
kaj je sedem slovenskih družin
25 sameev. Imamo dva društva —
S. N. P. Jednote in pa sv. Barba-
re. Društva sta ustanovljena v
Grays Landingu, v sosednji nasel-
bini. Ako kateri potuje po teh
krajih po trgovskih poslih, mu
svetujemo, da se vstavi v Grays
Landingu. — Urh J. Jakobič, ple-
har in zastopnik G. N.

De Pue, Ill. — Naj poročam, da
z delom tukaj še ni preslabo. M.
P. Zine Co. se je toliko dobro iz-
kazala, da plačuje zdaj svojim de-
lavecem nekoliko izvanrednih od-
stotkov. Delavcem ni bilo znano,
da so bili že leta 1915 opravičeni
do teh odstotkov, ki se jih letos
izplačuje v štirih obrokih. Delni-
čar Palmer je pa videl, ko je pri-
šel do knjige, da se mora delav-
cem oddati, kar jim spada, ker je
bil dobiček ogromen. Veliko pro-
stora bi vzelo, ako bi hotel vse na-
tanočno opisati; omenim naj le še
površno naše društvene razmere.
Tukaj imamo dva društva, nam-
reč dr. št. 59 S. N. P. J. in dr. št.
3 S. S. P. Z. Oba dobro napredu-
jeta. Štev. 59 je imelo 30. julija
izlet, kjer je bilo veliko zabave,
tako, da je bil vsak vdeleženev za-
dovoljen. Društvo št. 3 S. S. P. Z.
ima izlet ta mesec, toda o tem po-
ročati je že prepozno. (Kaj misli-
te z ono opombo v sredi dopisa,
Vas ne razumemo. Op. ured.)
Vsem članom društva št. 59 S. N. P.
J. J. dajem v naznanje, da naj se
daje vse prispevke tajniku A. D.
in blagajniku J. G. Gramcu; člani
društva št. 3 S. S. P. Z. pa bratu
Johnu Kosu ali pa Johnu Komu-
nu. Ob priložnosti tudi jaz vzamem.
Pri vplačilu naj ima vedno
vsak član knjižico s seboj. — Se-
daj hočem pa še nekoliko omeniti
iz politike. Tukaj imamo Slovane,
po imenu Andrew J. Szabo, ki že-
li, da bi dobil urad državnega at-
torney-a. V prvi vrsti pa želi, da
bi se ga pri primarnih volitvah
nominiralo. Omenjeni je dobro u-
čen in ima tudi diplomu. Najbolj-
kar nas zanima, je pa to, da je on
Slovane. Slovenski narod potrebu-
je, da ima ljudi v različnih ura-
dih, kajti zdaj se nam na večjih
krajih pravico jemlje. Treba se je
potrditi, da se nas ne bo smatralo
za "nothing". Toraj svetujem
vsem volilecem, da oddajo svoj
glas Slovancu, in sicer 13. septem-
bra. Za narod, probud in napre-
dek! — D. B.

Great Falls, Mont. — Naj napi-
šem par vrstic glede tukajšnjih
razmer. Anaconda Copper Mining
Company bo dogotovila v krat-
kem novo topilnico in rafinerijo,
ki bo stala preko dva milijona do-
larjev. Dela je tukaj prilično do-
sti, seveda le za one, ki imajo mo-
čne mišice in živce, toda s tem ni-
kogor sem ne vabim. Mesto ima
okoli 30.000 prebivalcev. Zdjaj se
nam bliža že zima. — Frank
Richter.

Konvencija društva sv.
Barbare.
Sprevidel sem, da ima vsak
pravico izraziti svoje mnenje. Do-
sti se je že pisalo, pa še premalo.
Bratom delegatom bi priporo-
čal, da bi malo tudi gledali na do-
brobit članov.
Moj prvi predlog je, da se kaj
vzreže za one bolnike, ki se jim
prijeti kakšna velika nesreča, na-
primer, ako si zlomijo nogo ali
kaj, ali pa če je treba operacije.
Ti bolniki imajo velikanske
stroške, kajti morajo plačevati
zdravnika in bolnico. Jaz mislim,
da bi bilo dobro, da bi se malo
oziralo na take bolnike, kajti ti
imajo velikanske stroške, dohod-
kov pa nobenih, in največkrat je
še slučaj, da nimajo prihrankov.
Poškodbinski sklad je zdaj tak,
da mora član cel ud izgubiti, ako
hoče, da dobi kako podporo. Veli-
kokrat je pa slučaj, da si človek
vse v kolenu zlomi, kar je ne-
ozdravljivo, vseh denar je celo
življenje nevarno.
Priporočam tudi, da bi se kaj
za bolne pravilo vnaprej.

Dalje bi bilo tudi dobro, da bi
glavemu tajniku nabavilo kako
knjigo, v kateri so vse delavske
postave, namreč za poskodbne itd.
S pomočjo take knjige bi dajal
članom tajnik vsa pojasnila, kajti
veliko je naših rojakov, ki ne zna-
jo ne pisat ne čitat angleško. Ako
gre pa kdo k odvetniku, mu pa
precej računa pet dolarjev za
vsak nasvet.
To mogoče ne bo ljubito našemu
prihodnjemu tajniku, vendar za
člane bi bilo zelo dobro.
Pozdravljam vse delegate in
jim želim veliko uspeha.
Clan postaje števil. 17,
Broughton, Pa.

J. S. K. J.

Naj se jaz nekoliko spregovo-
rim kot šestletni član Jednote
glede prihajajoče konvencije.

Prva stvar je seveda centraliza-
cija. Eni so zanjo, drugi pa zoper.
Dragi bratje, moj namen ni ka-
tereza izmed vas kritizirati, am-
pak pravim, da moramo biti "vsi
za enega, eden za vse".

Neumnost je trdit, da nam je
centralizacija krivda, da ni bilo
napredka. Moje mnenje je, da je
to zakrivila vojna, premalo agi-
tacije in zanimanja.

Vrnimo se nazaj k centraliza-
ciji. Prvič: zakaj se ena društva
bratstvo centralizacije in hočejo
zopet nazaj na stari sistem. To so
največ tista društva, ki imajo
svoje sedeže v velikih mestih,
kjer je mogoče prirediti veselice,
piknike itd. Taka društva seveda
lahko izhajajo. Toda, drugače je
pa z drugimi društvi, kjer je le
malo rojakov, v velikih slučajih
pa kompanije še ne dovolijo ne,
da bi se priredilo kak piknik. To-
raj so odvisni le od lastnih žepov.

Toraj centralizacija naj ostane.
To je mnenje onega, ki pove,
kar misli, ki pa tudi ve, da je mo-
goče, da se lahko moti.

Dalje bi se moralo tudi kaj u-
kreniti glede točke o potnih li-
stih. Potni list za celih šest mese-
cev naprej plačati ni nikakor pra-
vilno in praktično. Rečimo, da se
član preseli iz enega kraja v dru-
gi kraj, potem pa zbolji, pa nima
ne denarja in kletati ne more. Pot-
ne liste naj se uredi vsaj za tri
mesece, ali pa proč z njimi.

Naj še omenim kaj za Zaveti-
šče. Zdjaj se samo mi za to zavze-
mamo, druge Jednote pa ne. Moje
mnenje je, da naj bi se mi pustili.
Zakaj pa se drugi ne bi kaj pripo-
mogli?

Zeleti bi bilo, da bi se kaj ukre-
nilo za združenje, kajti šele po-
tem se bo lahko reklo, da ste de-
legati res kaj velikega naredili za
slovenski narod v Ameriki. Na
ime se ni za ozirati, ravnotako tu-
di na verska prepričanja ne.

Dragi bratje, na delo za narod!
Frank Richter, član dr. št. 43,
Great Falls, Mont.

Madžarovo mnenje o Ru-
muniji.

Madžar, po imenu Ervin Acel
Starhemberger, urednik nekoga
madžarskega lista v New Yorku,
je napisal v "New York Times-u"
slednji članek:

Romunija se je izrazila, da je
njen namen osvoboditi Rumunce,
ki žive zdaj pod jarmom Avstro-
Ogrske, s tem, da bo osvojila
Transilvanijo.

Ali bo Romunija res osvobodi-
teljica?

PREBIVALSTVO TRANSILVA-
NIJE.

Glasom ljudskega štetja l. 1910
je živel v Ogrski okoli 3.000.000
Romuncev, v Avstriji pa 300.000.
Toda ti ne žive kot skupna narod-
nost, temveč so pomešani z dru-
gimi narodnostmi.

Okoli 4.000.000 Ogrcev, Nemcev,
Rusinov (Rutenov) in Srbov je
naseljenih, ravno tam, ravno v ti-
stih krajih, ki jih mislijo zdaj Ro-
munci osvoboditi.

PREBIVALSTVO V POSAMEZ-
NIH POKRAJINAH.

Okraj Csik ima naprimer 98.861
ogrskih prebivalcev in samo 17
tisoč 360 romunskih.

V Haromszeku je prebivalstvo
sestavljeno iz 100.799 Ogrcev in sa-
mo 17.630 Romuncev.

V pokrajini Torontal je l. 1891
stanovale 186.000 Srbov, 185
Nemcev, 98.000 Ogrcev, 87 Romun-
cev in 10.000 Bolgarov.

bi in Rumunji, so vedno rekli, da
je srbsko oziroma romunsko.

POSLEDICA EVENT. ROMUN-
SKEGA USPEHA.

Ako bo Romunija tako uspešna,
da bo dobila to ozemlje pod svo-
jo oblast, potem bo prišlo pod ro-
munsko vladno več Neromuncev,
kot je pa zdaj Rumunecv pod av-
strijsko ali ogrsko vladno.

V takem slučaju bi se nemška
in ogrska kultura spremenila v
romunsko.

"Vezi, ki so obstojale tisočletja,
bi bile pretrgane, vsled česar bi
bili uničeni tudi vsi socialni in tr-
govski interesi, česar posledica bi
bila, da bi 3.300.000 Rumuncev, ki
se jim zdaj dobro godi pod av-
stro-ogrsko vladno, ki imajo ob Do-
navi lepa posestva in lepo trgovi-
no, prišli pod romunski jarem;
pa ne samo ti Rumunci, temveč
tudi milijone Neromuncev.

Samo v dveh mestih v Transil-
vaniji, ki štejeta vsako komaj 10
tisoč duš, je več Rumuncev kot pa
ljudi drugih narodnosti.

KAKO JE V ROMUNJI.

Ako bi kdo sodil po onem, kar
Romunija govori, bi mislil, da je
v Romuniji največja svoboda.
Mislim, da bo dobro navesti par
faktov, da bo stvar pojasnjena.

Romunsko prebivalstvo je skoz-
insko poljedelsko, toda kljub tem-
u je več kot polovico zemlje za
obdelovanje v rokah velikih po-
sestnikov, ki jih je po številu ko-
maj 4.117. Vse delne postavbe so
izdelane čisto v prilog teh vele-
posestnikov, ki prisiljujejo uboge
kmeti delati za zelo nizke plače.

V dokaz, da je to res, navajam
kmečko vstajo v Romuniji, ki se
je dogodila leta 1907, ki je bila
gotovo največja te vrste.

"Mednarodno izvestje za leto
1914" pravi, da so Židje v Ro-
munski "zelo zatirani".

ZAKAJ NI SLO ROMUNJIJE ŽE
PREJ V VOJNO.

Vzrok, da ni Romunija že prej
šla v vojno, ni na strani diplo-
macije ali politike. Dejstvo je, da
je dobivala tekem te vojne svoje
topove iz Nemčije, od Kruppa.

Takrat, ko je Italija napoveda-
la vojno Avstriji, ali pa takrat,
ko so Rusi prodrl v Karpate, je
zaveznikom zelo primanjlovalo
munije. Ako bi bila Romunija
takrat stopila na stran zavezni-
kov, bi ne imela v treh dneh voje-
vanja nobene munije več.

ZAVEZNIKI IMAJO ZDAR MU-
NICIJO.

Zdjaj je pa to drugače. Zdjaj
imajo zaveznički dovolj munije in
jo tudi lahko zakladajo, tako
da lahko pogreša Kruppove ka-
none, kakor tudi nemško muni-
cijo.

Iz ekonomičnih ozirov bo Ro-
munija na strani zaveznikov lah-
ko več pridobila kot pa na strani
centralnih držav. Naprimer, leta
1912 je šlo 42% njenih eksportov
samo v Belgijo in Italijo, medtem
ko je poslala v Avstrijo in Nem-
tijo komaj 21% svojih produk-
tov.

NA ROMUNSKI MEJI IMA AV-
STRIJA REKRUTE.

Kolikor se tiče vojaškega polo-
žaja, so centralne države gotovo
pripravljene, da se bodo spopri-
jele žnjo. Južni Karpati so ravno
taki kot so tirske Alpe, kjer si
dajo opravka Italijani. Italjanska
armada ni mogla predreti skozi
Alpe s 3.000.000 vojakov; Ro-
munija jih ima pa samo 600.000,
s katerimi se bo morala podstopiti
enakega dela kot se je Italija.

Avstro-Ogrska je v resnici v
zadregi za mostovo, vsled česar je
napravila blizu romunskih meje
velike tabore, kjer so rekruti, ki
so se potem že daljčasa vezbali.
To je bilo od Avstrije vsekakor
zelo pametno, kajti tri vojaške
zore bi morala takole tako ved-
no doli držati za vsak slučaj; za-
to je pa poslala doli rajše rekru-
te, ki so se medčasno vezbali ter
pričakovali novega sovražnika.

AKO BO RUSIJA POMAGALA
ROMUNCEM.

Ako bo Rusija poslala kaj čet
na romunsko mejo, potem bodo
tudi njihovi sovražniki poslali
proti romunski fronti toliko av-
stro-ogrskih vojakov.

Za Nemce in Avstrije je pa
menda pač vseeno, ako Rusje po-
magajo v Rusiji ali pa v Romu-
niji.

Usoda Belgije, Srbije in Črne-
gore bi morala spomniti Romu-
nijo na "vse vietni" — gorje pre-
maganim!

BOJAKI, SLOVENCI, SPONI-
JAJTE SE SLOVENSKIM RE-
VIZIV V STARIH KRAJI!

Zakaj so Francozi umorili žensko
— špijono?

Pariz, Francija, 4. septembra. —
Danes je bilo uradno pojasnjeno,
zakaj je francosko vojno sodišče
obsodilo na smrt Felice Pfaat, ne-
ko Francozinjo. Odločno se zanika,
da je ta slučaj sličen onemu strež-
nice Cavell, katero so bili Nemci u-
morili v Belgiji.

Glasom uradnega naznanila, je
bila Felice Pfaat rojena v Metz,
leta 1890, toda svojo mater je imela
zdaj v Belgiji. V Belgiji se je
spoznala z nemškimi častniki, ki so
jo pogovorili, da bi poskušala do-
biti kakšne vojne tajnosti. Ko je pri-
šla preko Švice zopet v Francijo,
se je sestala s francoskimi častni-
ki, od katerih je marsikaj zvedela,
nakar je potem šla zopet v Belgijo
in sporočila nemškim oblastim.

Špijoni so prišli na sled, nakar
je sama pripoznala, da so ji Nemci
za vsako misijo plačali 5000 fran-
kov.

Angleški parnik potopljen.

London, Anglija, 4. septembra.
Lloydov agencija poroča, da je
nemški s ubmarin zahteval novo
žrtve, namreč angleški parnik
"Swiftwings".

Rada bi izvedela, kje se nahaja
moj mož FRANK NATNIK.
Pred par tedni me je pustil s
štirimi otroci pri mojem bratu
in je šel za delom v West Vir-
giniji. Iz Thomasa mi je poro-
čal, da tam ne misli ostati. Pro-
sim ga torej, da mi hitro hiše,
kjer se je ustavil. Jaz še vedno
stanujem pri svojem bratu.
Na svidenje!
(2-6-9)

Kje je MIKE BEVČIČ? Doma je
iz Spodnjega Zemuna pri Ilir-
ski Bistrici na Notranjskem.
Nahajal se je v Pensilvaniji,
kjer je sedaj, mi ni znano. Zato
prosim ceneje rojake, ako je
kateremu znan njegov naslov,
da ga mi naznani. — Frank
Bevčič, 3562 E. 81. St., Cleve-
land, Ohio.
(2-6-9)

Denarne pošiljke za ujet-
nike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodni-
kom, prijateljem in znancom, ka-
teri se nahajajo v ujetništvu v
Rusiji ali Italiji. Potrebno je, ka-
dar se nam denar pošlje, da se
priloži tudi ujetnikova dopisnica
ali pismo in se nam tako omogoči
pravilno sestavliti naslov.

Ako nameravate poslati denar
ujetniku, pošljite ga takoj, ko
sprejmete njegov naslov, ker ako
bi odlašali, bi se lahko dogodilo,
da bi ga ne našli več na istem
mestu in mu ne mogli uročiti de-
narja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
22 Cortlandt St., New York, N. Y.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA
TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priloga se vam
Slovenskim tam-
burškim zborom,
kakor tudi posa-
menikom, ki lju-
bijo tambure. V
tej tovarni se izde-
lujejo tambure po
najnovejšem siste-
mu in najpopolnej-
ših umetniških na-
črtih.

Okrašena so s bi-
seri in vankovst-
nimi rožami.
Velika zaloga
vankovstnih goda-
in najboljnih gra-
mofonov ter finih
slovenskih plošč l.
t. d.

Veliki ilustrira-
ni cenik s slikami
poljem vsakemu
zastonj.

Ivan Benčič
4854 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio.

Dr. LORENZ,
Specialist možganih bolezni.

Jas sem edini hrvaško govore-
či specialist možganih bolezni v
Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ
641 Penn. Av. II. nadn. na ulici.

Uradne ure: dneвно od 9. do
polnočnega 8. ure večer. V pet-
ek od 9. do polnočnega 2. popold.

Nedelje od 10. dop. do 2. popol.

BOJAKI, SLOVENCI, SPONI-
JAJTE SE SLOVENSKIM RE-
VIZIV V STARIH KRAJI!

HARMONIKE

nodis kakršnekoli vrste izdelujem in
popravilam po najnižjih cenah, a de-
lo trpežno in zanesljivo. V popravu
amnezijo vsako pošlje, ker sem še
nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj
v svojem lastnem domu. V popravu
vzajem kranjske kakor vse druge
harmonike ter računam po delu ka-
kora kdo zahteva brez nadaljnjih
vprašanj.

JOHN WENZEL
1917 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Zdjaj je čas, da kupite farmo

Ako ste se namenili kupiti far-
mo ali zemljo za farmo, sedaj po-
letni je najboljši čas zato, ker zdej
morete videti kaj vse in kako za-
more zemlja roditi. Mi imamo več
tisoč akrov zemlje v največji sloven-
ski koloniji v Ameriki, katera
je v Clark okraju in državi Wis-
consin. Zemljo prodajamo v kosih
po 40, 60, 80 in več akrov na lahke
in dolgotrajne odplačila. Onim na-
šim kupcem, ki žele, postavimo
tudi dobro hišo, hlev, dovolj velik
za začetek in razorojeno nekaj zem-
lje, a vse to na lahke in dolgotraj-
ne odplačila. Pridite in pogledite
farme svojih rojakov, ki so se na-
selili tu pred več leti, porazgovo-
rite se z njimi, pa boste zagotovo
kupili farmo tukaj. Pišite po po-
jasnila

Jugoslavanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way on Box 57, Mendoc, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Logan, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Kaznjik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEO, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRZISNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st. od društva Slovenec, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih nadev, kakor tudi demarš, politične, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vas pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzivali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

IZ URADA GLAVNEGA PREDSEDNIKA J. S. K. J.

Zadnji sem nekoliko površno poročal radi vojnega delegatov. Naj tempotom malo bolj natančno poročam, ker se mi je zadnjič vrnila pomota radi newyorških delegatov.

Torej newyorški delegatje se snidejo s pennsylvanskimi v Clevelandu dne 8. septembra ob 11.45 na Union postaji. Tam se jim pridružijo tudi iz Ohio države.

Delegati iz Pennsylvanije naj kupijo tikete samo do Pittsburgha, ker se bodo odpeljali iz Pittsburgha po New York Central železnici ob 9.15 zvečer; toraj naj bodo v Pittsburghu 8. sept. vsaj do 4. ure popoldne na Union postaji, ker ob 6. uri agent office zapre.

Ko pridejo v Chicago na So. St. postajo drugi dan ob 8.15 zjutraj, jih bo tam pričakoval znani Mr. Mr. Anton Motz iz So. Chicago in jih sprevodi na North Western postajo.

Kar jih odpotuje z North Western postaje iz Chicago, grejo na-

prej 9. sept. ob 6. uri zvečer in bodo v Duluthu, Minn. dne 10. sept. ob 8.30 zjutraj. Tam jih bo pričakovalo društvo "Duluthski Slovanci", nakar se bodo skupaj peljali na kari v Eveleth, Minn. ob 3.50 popoldne, nakar bodo ob 6.40 v Evelethu.

Vsak naj se drži tega programa. Drugo sem že zadnjič omenil. — Omeniti imam še, da jih bo v Pittsburghu pričakoval Alois Hrovat. Udani.

J. A. Germ, predsednik.

OPOMBA.

Društvo, ki ima preko 100 članov in ima pri društvu uradnika Jednote, ne more poslati dveh delegatov na konvencijo. Lahko pa pooblasti uradnika, da društvo zastopa. Da ne bo nepotrebnih sitnosti, naj si vsako društvo vzame to naznanje, ker tako je bilo zaključeno na zadnji konvenciji. Ako plača društvo samo stroške in dnevnice, potem lahko pošlje dva.

Zapomnite si to! Nasvidenje v Evelethu, Minn. A. J. Germ, predsednik.

LISTA

glavnih uradnikov in delegatov za X. glavno zborovanje

J. S. K. JEDNOTE

v EVELETH, MINNESOTA.

Mesca septembra 1916.

Glavni uradniki:

Predsednik:	John A. Germ,	Braddeok, Pa.
Podpredsednik:	Alois Balant,	Lorain, Ohio.
Tajnik:	G. L. Brozich,	Ely, Minn.
Blagajnik:	John Gouze,	Ely, Minn.
Blag. N. S.	Louis Costello,	Salida, Colo.
Vrhovni zdravnik:	Dr. M. J. Ivec,	Joliet, Ill.
Nadzornik 1:	Michael Sunich,	Calumet, Mich.
Nadzornik 2:	Peter Spehar,	Kansas City, Kan.
Nadzornik 3:	John Kerzisknik,	Burley, Idaho.
Nadzornik 4:	John Ausec,	Cleveland, Ohio.
Porotnik 1:	Frank Justin,	Lorain, Ohio.
Porotnik 2:	Jos. Pishler,	Rock Springs, Wyo.
Porotnik 3:	G. J. Porenta,	B'k Diamond, Wash.

Delegati:

1. Joseph A. Mertel,	Ely, Minn.
1. Matevž Zgonec	Ely, Minn.
1. John Merhar	Ely, Minn.
2. Joseph Kolenc,	Ely, Minn.
3. Math. Komp.	La Salle, Ill.
4. Joseph Avbelj,	Burdine, Pa.
5. Alois Balant,	Soudan, Minn.
9. John Hlenich,	Lorain, Ohio.
9. Joseph Plautz,	Calumet, Mich.
11. Dr. Jos. V. Grahek,	Calumet, Mich.
13. Frank Krajsek,	Omaha, Nebraska.
14. Joseph Merhar,	Pittsburgh, Pa.
16. Gregor Hrescak,	Hoshtetter, Penna.
17. Leon. Slabodnik,	Crockett, Cal.
18. John Putz,	Pueblo, Colo.
18. Frank Fortuna,	Johnstown, Pa.
19. Alois Balant,	Ely, Minn.
19. Frank Justin,	Rock Springs, Wyo.
20. Frank Kochevar,	Rock Springs, Wyo.
21. Frank Skrabec,	Lorain, Ohio.
22. Anthony Motz,	Lorain, Ohio.
25. Geo. Kotze,	Gilbert, Minn.
	Denver, Colo.
	So. Chicago, Ill.
	Eveleth, Minn.

25. John Primozech,	Eveleth, Minn.
26. John Varoga,	Pittsburgh, Penna.
27. Anton Z. Arko,	Diamondville, Wyo.
28. Leon. Slabodnik,	Sublet, Wyo.
29. Valentin Peternel,	Imperial, Penna.
30. John Lamuth,	Chisholm, Minn.
30. Charles Zgonec,	Chisholm, Minn.
31. Alois Hrovat,	Braddock, Penna.
32. Gr. J. Porenta,	Black Diamond, Wash.
33. Anton Erzen,	Trestle, Penna.
35. John Jereb,	Lloydel, Penna.
36. Jos. Dremelj,	Conemaugh, Penna.
37. Frank Milavec,	Cleveland, Ohio.
37. Rudolph Perdan,	Cleveland, Ohio.
38. Jos. Culig,	Pueblo, Colo.
39. Valentin Bruketa,	Roslyn, Wash.
40. Anton Kosoglav,	Claridge, Penna.
41. John Varoga,	East Palestine, Ohio.
42. John Prijatelj,	Pueblo, Colo.
43. Math. Kramar,	East Helena, Mont.
44. John Hribernik,	Barberton, Ohio.
45. Frank Marolt,	Indianapolis, Ind.
47. Marko Gushtin,	Aspen, Colo.
49. F. G. Tassotti,	Kansas City, Kans.
50. Leonard Slabodnik,	Brooklyn, N. Y.
51. Frank Augustine,	Murray, Utah.
52. Jos. Homovec,	West Mineral, Kans.
53. Anton Kromar,	Little Falls, N. Y.
54. John Rupnik,	Hibbing, Minn.
57. Martin Setine,	Uniontown, Penna.
58. John Movern,	Export, Penna.
60. Matija Vardjan,	Bear Creek, Mont.
61. Frank Praprotnik,	Chisholm, Minn.
64. Josip Zalar,	Reading, Penna.
66. Ed. Dusch,	South Range, Mich.
68. John Urbas,	Joliet, Ill.
70. Mohor Mladich,	Monessen, Penna.
71. John Malovrh,	Thomas, W. Va.
72. Josip Mravinec,	Chicago, Ill.
75. Louis Usnik,	Collinwood, Ohio.
76. Frank Praprotnik,	Taylor, Wash.
81. Anton Borse,	Cannonsburg, Penna.
82. Matt Karcich,	Oregon City, Ore.
84. Frank Sustersich,	Greensburg, Penna.
86. Anton Oberstar,	Salida, Colo.
88. F. G. Tassotti,	Heilwood, Penna.
90. Anton Oberstar,	Aurora, Ill.
92. Andrej Bartelj,	Sheboygan, Wis.
94. Anton Celare,	Superior, Wyo.
99. Leon. Slabodnik,	Trinidad, Colo.
100. Matt Karcich,	Aurora, Minn.
101. Mohor Mladich,	Midvale, Utah.
103. John Urbas,	St. Louis, Mo.
106. John Movern,	Roundup, Mont.
107. Matt Pogorelec,	Gonawanda, N. Y.
109. Frank Skrabec,	New York, N. Y.
110. Anton Kromar,	Rockdale, Ill.
111. John B. Smrekar,	Waukegan, Ill.
112. John Somrock,	Waukegan, Ill.
114. John Rupnik,	Moon Run, Penna.
116. Leon. Slabodnik,	Middleton, W. Va.
117. Matt Karcich,	Walsenburg, Colo.
118. Frank Praprotnik,	Collinwood, Ohio.
119. Mohor Mladich,	Chicago, Ill.
120. Matt Karcich,	Butte, Mont.
121. Frank Praprotnik,	Davis, W. Va.
	Duluth, Minn.
	Youngstown, Ohio.
	Keewatin, Minn.
	McKinley, Minn.
	Leadville, Colo.
	Kitzville, Minn.
	Ely, Minn.
	Ely, Minn.
	Delmont, Penna.
	Sartell, Minn.
	Cokedale, Colo.
	Aurora, Minn.
	Ely, Minn.
	Dodson, Md.

Vojne nekdanj in sedaj.

Če sta se v prejšnjih časih sprla dva naroda, je navadno zadoščala kratka bitka in vojska je bila končana. Slavne bitke pri Maratonu, Salaminu, Plateji, Kanah itd. so trajale le po par ur.

V dobro uto trajajočem boju je Otton Veliki leta 955. podil na Leškem polju Madžare in jih vrgel nazaj na Ogrsko; in ta kratek boj je imel za velikanse posledice, za vselej je ločil severne Slovence od južnih, ker so bili Madžari na Ogrskem oprijeli se poljedelstvo.

Bitka na Beli Gori pri Pragi 8. novembra leta 1620. n. pr. je trajala samo pol ure, njene posledice se poznajo na Češkem še danes.

Tudi Napoleonove bitke so kratke, po par ur, tako najslavnejši čini pri Marengu, Slavkovem, Wagramu, Borodjnu.

Najdaljša je bila še bitka pri Lipskem, trajala je tri dni; saj je šlo Napoleonu za življenje in smrt. V preteklem stoletju po Napoleonu so se boji navadno tudi hitro odločili, n. pr. bitke pri Mortari, Navari, Solferinu, Custozi, Kraljevem Gradeu, Sedannu.

Rovnotako morske, ki so bile pa sploh vedno kratke, tako pri Trafalgaru, Helgolandu, Visu.

Dalje so že trajale bitke pri Liaojagu in Mukdenu, po celi teden je bojna črta valovala semintja, predno se je izsilil uspeh.

Kaj pa sedaj? Sedaj trajajo bitke neprestano, leta že. Samo ruska fronta je bila začetkom majnika l. 1915 dolga 1400 km. Kaj je to, 1400 km? Od Ljubljane do Trsta znaša razdalja črta okoli 70 km, od Ljubljane do Celovca 65 km, do Maribora nad 100, do Zagreba malo manj kot 120, do Pulja 140, do

Dunaja pa 28 km. Torej dvajsetkrat tako dolga je bila samo ruska fronta kakor je od Ljubljane do Trsta, desetkrat od Ljubljane do Pulja in še vedno petkrat tako kot je razdalja Ljubljana—Dunaj.

Kako izgine pred to velikansko bitko vse, kar nam kaže zgodovina, dozdaj! Tudi nemška fronta v Belgiji in na Francoskem je bila majnika meseca 850 km, dvanajsetkratna razdalja Ljubljana—Trst. In na vsej tej črti neprestano gremenje, neprestano drviljenje, davljenje, bajonetni spopadi, granatni napadi. A ne samo na vrhu, tudi v zemlji rujejo, skušajo se približati, delajo rove, protirove; neizprosen je boj.

MORSKE BITKE.

Četudi morske bitke kot take ne trajajo dolgo, vendar so ladje venoma pripravljene, moštvo vedno na straži, mine zmiraj v grozeči bližini, podmorski in torpedni čolni neprestano na delu. Bitka sama ni nič drugega kot zaključek teh dolgih napornih priprav. Kakšne pa so ladje nekdanj in sedaj?

Bojne ladje Normanov, s katerimi so vzemirjali svet, so bile navadno 25 metrov dolge in 5 metrov široke, posádka je štela 30 do 70 mož. Največja benečanska galera je imela 50 metrov dolžine; portugalske in španske karavele, ki so jih navadno uporabljali za odkritje, so bile 17 do 25 metrov dolge, nadomeščale so pa tudi bojne ladje.

Angleži so začeli graditi kmalu že večje plavajoče trdnjave za časa Henrika VIII. n. pr. ladje z vsebino 1000 ton (tona je prostornina približno treh kubičnih metrov), posádka je štela 700 mož. Kmalu potem je imela 1600 ton veliko ladjo, dolžina 70, širina pa 18 metrov.

Pred sto leti je imela največja bojna ladja 2164 ton prostornine, dolžina, 61, širina 15 metrov. Devetnajsto stoletje tudi v tem oziru stoletje napredka. Razdelili so ladje v več vrst, tako linijske ladje, fregate in korvete; pri častnikih vojnega brodoma so se ta ime ohranila do današnjega dne. — Začeli so ladje opremljati z oklepi. Prva velika oklopnica je bila francoska "Gloire" iz leta 1858. Dolžina 77, širina 17 metrov, prostornina 5618 ton; oborožena je bila s 36 topovi, s sprednjo odprtno (kalibrom) 16 cm. hitrost 12 in pol morske milje (morska milja je 1852 metrov).

Ladja je bila lesena, a imela je železen oklep debel 12 cm. Leto pozneje vsebuje angleška ladja "Warrior" že 9137 ton. In tako je šlo naprej.

Sedaj imajo najmočnejše bojne ladje, takimenovani "dreadnoughti" (izgovori: drednot, slovensko: brez strahu) in "dreadnoughti" 20 do 30.000 ton prostornine, do 30 metrov širine in 150 metrov dolžine, velikanske topove s kalibrom 30.5 do 29 cm. hitrost 20 do 25 morskih milj.

Takozvane "dreadnotkrižarke" se odlikujejo zlasti po brzini, do 28 milj. Še hitrejši so male križarke, še hitrejši torpedni čolni, zlasti oni večje vrste, 38 do 40 milj na uro, z drugimi besedami: taka ladja bi po popolnoma ravnem prekopu prišla v eni uri iz Ljubljane v Trst.

Posadke velikih ladij štejejo do 1000 mož in še več.

VELIKOST ARMADE.

Kaka razlika zopet med novim in starim časom! Izračunali so, da si je stlo pri Maratonu nasproti 5 tisoč Grkov in štiri tisoč Perzov; Herodot grozovito pretirava, ker je pač Grk. Tudi Kserkses je peljal na Grško kvečjemu armado 60.000 mož, od teh pa komaj 20.000 pravih vojakov.

Zato tudi junaški čini Grkov niso taki kakor bi nam jih radi predložili grški zgodovinarji. Pri Platetah n. pr. se je borilo 18.000 Perzijanov in njim prijaznih Grkov proti 20.000 svobodnim Grkom. — Ko je šel slavni Aleksander Macedonski v Perzijo, je peljal s seboj 32.000 pešcev, in 5100 konjenikov. Pri Issu se je borilo 25.000 Perzijanov s 30.000 Macedonci. Grki nam pa pripovedujejo o milijonih Perzijanov.

Samo eno stvar pomislimo. Izvrstne eeste imamo, železnice in avtomobile, in vendar koliko truda stane že prehranjenje in preskrbljevanje armade broječe 100.000 mož.

Kaj pa takrat? Par eest so imeli, drugega nič. V največji Aleksandrovi bitki, pri Gavgameli, se je borilo 47.000 Macedoncev in Grkov, Perzijanov je bilo gotovo manj. Proti Poru pa je postavil Aleksander samo 11.000 mož; takrat so nastopili tudi sloni, igrali so isto vlogo kot avstrijska artilerija v sedemletni vojni in pa ruska artilerija začetkom sedanje vojne.

Tudi Hanibalove armade niso v primeri s sedanjim časom bogve kaj. S 36.000 možmi je odkorakal iz Španske, 34.000 jih je srečno pripeljal v Italijo. Ko so pristopili še Kelti, je imel 52.000. S tem je premagal pri Kanah 70.000 Rimljanov.

Največje armade starega veka sta zbrala Cezar in Antonij. Proti 20.000 Ariostovih Germanov je postavil Cezar 40.000 Rimljanov, proti Vereingetorigu jih je zbral 70 tisoč, s trenom pa 14.000. Glede trena je bil Cezar prvi mojster starega veka in lahko rečemo: Rimsko kultura je premagala barbarstvo. Isto premoč, kakor jo je imel Cezar glede trena nad Kelti, je imel v sedanji vojni Hindenburg nad Rusi v bitkah ob mazurskih jezerih, samo, da nadomestljajo tedanji treni sedaj železnice in avtomobili.

Največja armada starega veka je armada Antonija, zbrana za vojno proti Partom, 200.000 mož.

SREDNJEVEŠKE VOJSKE.

Srednji vek zaostane, kakor v marsičem, tudi glede števila vojakov daleč za starim, niti približno takih armad ne vidimo, kakor so jim poveljevali Aleksander ali Hanibal ali Cezar. S propadom denarne gospodarstva je propadlo tudi vojaštvo, v vseh ozirih. V oni bitki, ki smo jo pri obleganju Odrina kot spomin na stare čase tolikrat omenjali, leta 278, po Kr. r., se je borilo samo 12.000 Rimljanov, Gotov je bilo pa tudi komaj 15.000. Svetovne dogodke so odločale armade, mnogo manjše nego jih

je Kserkses vodil na Grško. Vzhodni Goti so vdrl v Italijo z vojsko broječo samo 6 do 8000 mož in so Italijo podjarmili.

Vandali so si osvojili Afriko z vojsko 80 do 10.000 mož. Belizar je napadel Gote s 15.000 možmi, Goti so imeli samo 10 do 11.000 vojakov. Karol Veliki ni imel nikdar večje armade kot 5 do 6000 mož, v najskrajnem slučaju je spravila njegova svetovna država na noge kvečjemu 10.000 vojakov.

Na Laškem polju se je Oton Veliki pred vsem svetom zelo postavil, ker je pripeljal armado 7 do 8000 mož, za srednji vek nekaj posebnega.

Številno Madžarov je bilo skoro manjše. Nemški zgodovinarji so govorili sicer o-stotisočih, a zgodovina jih je popravila.

Kako bi bili Nemci danes veseli, če bi se moglo s 7000 možmi osvojiti Anglijo. In vendar se je to zgodilo. — Viljem Osvojitelj je zbral 7000 Normanov in leta 1066 z njimi pobil 4000 Anglosaksov pri Hastingsu. Cela Anglija je postala njegov plen. Če pa danes čitamo o 7000 ujetnikih, še ne črnemo ne.

MOHAMEDANSKE ARMADE.

Tudi mohamedanske armade niso bile v primeri s sedanjim časom nič. Perzijo n. pr. so si osvojili Arabci z 10.000 vojaki.

V križarskih vojskah, pri katerih čitamo navadno o 100 do 300 tisočih vojakih, je število konjnikov največje v bitki pri Askalonu 1200, število pešcev pa v isti bitki 900. Ko se je prva križarska vojna končala, je štela armada kristjanov samo še 260 konjnikov in 900 pešcev.

Pozneje slišimo zopet o 2 do 3000 pešcih, enkrat tudi še o 8000, a sedanja številka je pretirana.

V bitki pri Legnano je štela armada Friderika Rdečebračca 3500. Vse se je čudilo Angležem, ki so l. 1346 v bitki pri Crecy-ju zbrali 14 tisoč mož, — za srednji vek velikanska številka.

Slavni turški janičarjevi je bilo navadno 5000, enkrat samkrat naraste njihovo število na 16.000, za časa Solimana Velikega.

Nekaj prav posebnega za srednji vek so pa armade Husitov, lahko bi govorili o pravi "črni vojski", kakor se poslužujejo danes. Vse je šlo v boj, kar je bilo sposobno za orožje, in tako so zbrali Husiti nazadnje pet armad, vsaka 5 do 6000 mož, torej 25 do 30.000 mož. Ni čuda, da jim nihče ni bil kos in da je vse letelo pred njimi. V bitki pri Domažicah so peljali proti Nemcem vseh pet armad naenkrat; — Nemci jih niti počakali niso.

RAZVOJ MILITARIZMA.

Z izpremenjenimi gospodarskimi razmerami je prinesel novi čas tudi izpremembo vojaštva bodisi glede uredbe ali pa glede števila. Wallenstein je operiral z armadami 20 do 50.000 mož, prine Evgen že z večjimi. Ko so Rusi za časa Petra Velikega v bitki pri Narvi prvič nastopili, je štela njihova armada že 40.000 mož. Vendar pa narodi svojih moči še niso izrabili tako kot so jih Husiti. Sele, ko se je proti revolucionarni Franciji zedinila cela vrsta drugih držav, je uvedel Carnot splošno vojaško dolžnost, današnja črna vojska. — Naenkrat so zrastle velikanse armade. Če bi hoteli zavezniki z uspehom operirati proti njim, bi morali napeti vse sile. A nič ni pomagalo. Francija je premagala vse, zlasti ko jo je vodil Napoleon. On je ustvarjal čudeže, zbral je n. pr. proti Rusom do 600.000 mož. Vojska, ki jo je vodil naravnost proti Moskvi, je štela 250.000 mož, 36 krat več kakor je štela armada, ki je podjarmila Anglijo. V bitki pri Lipskem leta 1833 je imel zbrahuh Napoleon kakih 150.000 vojakov, zavezniki pa nad 300.000! Torej se je borilo 450.000 mož; kako se je vse izpremenilo! V tem razmerju je šlo naprej.

Pri Kraljevem Gradeu leta 1866 vidimo samo dva nasprotnika, Prusijo in Avstrijo, in vendar imata ravnolotno mož v boju kakor pri Lipskem cela Evropa.

Pri Sedannu leta 1870 čitamo prvič o velikem številu ujetnikov, 83.000. A to število je majhno v primeri s številom v sedanji vojni. Še z večjimi številkami se ponavlja vojna med Rusi in Japonci, skoro milijon nasprotnikov štejeemo v bitki pri Mukdenu. Cesarstvo Karola Velikega je imela kvečjemu 10.000 vojakov, mala Bolgarija pa sbere v eni sami bitki 200 do 300.000 mož.

Kaj pa danes? Vse mora pod orožje, povzede je vpeljana splošna vojaška dolžnost.

Po bitki pri Kanah je več let nosislo orožje 7 in pol odstotkov prostega rimskega naroda, pred sto leti na Pruskem 5 odstotkov vsega prebivalstva.

To so bili poleg Husitov in Črnogore do danes najvišji odstotki. A povišala jih je že balkanska vojna, še bolj pa sedanji svetovni boj. Izračunali so, da je razven na Angleškem in Ruskem okoli 10 odstotkov prebivalstva v vojaški službi.

Kaj pomeni to? Nemčija ima skoro 70 milijonov prebivalcev, torej je imela 7 milijonov vojakov. Avstro-Ogrska je štela leta 1910 51 milijonov prebivalstva, računimo torej na 5 milijonov vojakov, na Francoskem do 4 milijonov, v Italiji nad tri. Anglija ima danes baje pet milijonov vojakov.

Danes imajo države toliko milijonov vojaštva, kot so imele v srednjem veku tisocev.

Rusija je štela leta 1910 okoli 170 milijonov ljudi, vojaštva bi moralo biti do 17 milijonov, toliko kolikor je imela pred sto leti Angleška vseh ljudi ali pa polovico vsega ruskega prebivalstva pred sto leti.

Sveda pa ne vpliva samo število. Vrh tega je pa tudi na Ruskem zbiranje vojaštva veliko težavnejše nego v srednji Evropi, ki ima brezprimerno boljš

Slovensko katoliško

podp. društvo sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Izšeporčano dne 21. januarja 1902 v drvari Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOSEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 836, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIĆ, Box 537, Forest City, Pa.
Posrednik: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIĆ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POBODNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., E. F. D. 1, Gresham, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 197, Forest City, Pa.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Poročilo za mesec avgust o dohodkih in izdatkih za bolniško podporo.

Štev.	Dohodki	Izdatki	Štev.	Dohodki	Izdatki
1.	84.05	43.00	50.	24.00	48.00
2.	32.40	64.00	51.	6.00	23.00
3.	92.40	162.00	52.		13.00
4.	21.60		53.	57.60	33.00
5.	9.60		54.	21.20	131.00
6.	44.40	93.00	55.	46.20	
7.	34.82	37.00	56.	10.20	
8.	58.20	122.00	57.	15.00	
9.	19.80	32.00	58.	40.80	74.00
10.	24.00	40.00	59.	12.60	88.00
11.	31.35	17.50	60.	19.20	93.00
12.	40.80	151.00	61.	7.80	24.00
13.	19.80	53.00	62.	16.80	
14.	16.20	43.00	63.	63.00	
15.	62.30	45.00	64.	10.20	15.00
16.	122.40	124.50	65.	24.00	46.00
17.	19.20	20.00	66.	71.40	85.00
18.	42.00	54.00	67.	37.50	11.00
19.	31.20	48.00	68.	23.40	79.00
20.	48.60	7.00	69.	44.40	104.00
21.	19.80	38.00	70.	18.60	30.00
22.	27.60	66.00	71.	3.00	
23.	24.00	20.00	72.	4.80	
24.	22.20	15.00	73.	27.00	62.00
25.	100.00	137.00	74.	23.40	19.00
26.	36.60	98.10	75.	23.40	51.00
27.	28.20	30.00	76.	21.60	
28.	54.00	33.00	77.	19.70	85.00
29.	63.60	51.00	78.	13.80	11.00
30.	52.20	129.00	79.	10.20	11.00
31.	42.00	59.00	80.	7.80	19.00
32.	83.40	153.00	81.	11.40	12.00
33.	15.00		82.	34.80	101.00
34.	36.60	117.00	83.	15.60	8.00
35.	7.20		84.	8.40	23.00
36.	35.40	65.00	85.	10.20	25.00
37.	24.60	14.50	86.	18.60	58.00
38.	7.20	9.00	87.	21.60	46.00
39.	60.00	170.00	88.	24.00	
40.	20.40	65.00	89.	16.80	9.00
41.	28.80	83.00	90.	11.40	
42.	76.80	201.00	91.	10.20	
43.	23.40	27.00	92.	7.20	
44.	25.80	42.00	93.	7.20	8.00
45.	11.40	33.00			
46.	18.00	16.00		2713.40	4371.50

Kakor skoraj vedno, tudi ta mesec nismo sprejeli toliko denarja za bolniško podporo, kolikor smo ga izplačali. Še nikdar nismo imeli toliko primanjkljaja, kakor ta mesec, namreč \$1,658.10.

Na ta način se ne bo moglo nadaljevati, ampak se bo moralo na vsak način povišati asessment.

Po mojem mnenju se po nekaterih krajih jako malo pazi na bolnike. Nekateri mislijo: — Naj se pa izplača, saj gre iz glavne blagajne, — toda temu ni tako.

Ko je treba povišati asessment, so vsi odločno proti. Društva naj torej natančno pazijo, komu izplačajo bolniško podporo. Če bo šlo tako naprej, bomo morali v kratkem plačevati po en dolar za bolniški sklad.

Pozdrav vsem članom in članicam!

John Telban, glavni tajnik.

Italijani in naseljeniška predloga.

V članku "Naseljeniška predloga" smo navedli tudi neko poročilo iz Italije, da bi ne mogli Italijani v Združene države, ako bi bila ta predloga sprejeta, ker je preveč iliteratov.

Poročilo je poslal dopisnik new-yorskega "Globe-a" in chicagskega "Daily News-a"; v naslednjem mesečniku "La Vita Italiana", ki njemu na prinašamo neko nadaljevanje se zelo zanima za to predlogo, mi nje poročilo od istega korespondenta danes poslal sledeče mnenje:

denta, ki se tiče iste stvari:

Rim, Italija. — Inteligentni Italijani danes upajo in želijo, da bi bila v Združenih državah sprejeta Burnettova naseljeniška predloga, kajti — pravijo — da bi bilo to izvrstno sredstvo, pod pritiskom katerega bi se pričeli Italijani v Južni Italiji izobraževati, da potem ne bi bilo več toliko iliteratov.

Ako se ozira kdo na to, mora brez dvoma pritruditi, da imajo prav Giovanni Preziosi, urednik "Daily News-a"; v naslednjem mesečniku "La Vita Italiana", ki njemu na prinašamo neko nadaljevanje se zelo zanima za to predlogo, mi nje poročilo od istega korespondenta danes poslal sledeče mnenje:

"Mi ne moremo naravnost želeči in prositi, da bi bila ta predloga sprejeta, toda vsi vemo, da bi bila za Italijane v Južni Italiji velik blagoslov."

Nek izseljeniški komisar mi je rekel — on je sam doma iz Kalabrije — da bi bila ta predloga, ako bi bila sprejeta, izvrstno orožje v boju zoper iliteracijo, ki je zlasti še v veliki meri razširjena na jugu.

"Vi veste", mi je rekel, "da je izobrazba naših ljudi odvisna čisto od posameznih občin. Vsaka občina si mora namreč sama omisliti šole, toda veliko jih je, ki ne dajo za to popolnoma nič, ako imajo šole ali ne; veseli so, da živijo. Kmetje ne vidijo v izobrazbi nobene praktičnosti. Toda, ako se poprimejo učenja, jim gre hitro v glavo. Veliko je tudi slučajev, da je v kaki občini par bogatašev, ki vodijo celo občino, pa nalašč nočejo delati na to, da bi občina dobila šole, pač pa delajo ravno nasprotno, da jih tako držijo bolj neumne in da kot take lažje izčrpa."

Ako bo zdaj prišla na oni strani postava, da ne sme nihče tja, ako ne zna brati in čitati, potem bodo ljudje — se razume — zahtevali, da se jim da šole, da se jim bo mogoče pričeti branju in pisanju.

Ako bo prišla ta postava, naši ljudje, ki se nameravajo izseliti, ne bodo veliko na škodi, kvečjem šest mesecev. Prepričan sem, da, ako se drugače ne bodo mogli učiti, bodo ustanovili nekatere privatne šole in najeli kakega učitelja, ki jih bo naučil, medčasno bodo pa pritiskali na občinske uprave, da jim bodo dale šole; ako ne bo šlo drugače, se bo pa še ministerstvo za izobrazbo poklicalo na pomoč."

Ravni isti mož je nedavno napisal nek članek, v katerem je pozival vlado, da naj kaj ukrene za svoje izseljence.

"Italijan v tuji deželi", piše, "mora imeti nekaj izobrazbe, da ne bo tam v sramoto svoje dežele. Unestno bi bilo, da bi se dovolilo izseliti se samo onim, ki imajo nekaj izobrazbe."

Izseljeniški vladni odbor je pred meseci natančno preštudiral ameriško naseljeniško predlogo, nakar je priporočil vladi, da kaj ukrene tozadevno, da ne bo izseljevanje iz dežele zastalo.

Toraj v Italiji se že pripravljajo na to, da bo naseljeniška predloga sprejeta. V Italiji je splošno mnenje, da bo Burnettova predloga, ako bo sprejeta, veliko pripomogla pri odpravi italijanske in druge iliteracije.

Na vlaku iz Berlina v Turčijo.

Zanimivo potovanje. — Čegav je balkanski brzovlak. — Odstanjanje angl. in francoskih napisov.

RAZPOLAGANJE S ČETAMI.

Svarilo pred spioni. — Turki in Nemci. — Nemci pri Porti. — Be-da v Carigradu.

V eni zadnjih številki londonskega "Times-a", ki smo jih dobili v roke je članek, v katerem nek potnik opisuje svoje vtise, ki jih je imel na potovanju iz Berlina v Carigrad na takozvanem "Balkan-zugu".

Članek se v prestavi glasi: Vsak teden dvakrat se na berlinski postaji pojavi vlak s sedmimi vozovi, na katerih je z velikimi črkami napisano "Balkan Zug".

To je tisti sloveči vlak, ki prevažja nemške in turške častnike, generale in uradnike iz Berlina v Carigrad oziroma iz Carigrada v Berlin.

O tem vlaku — pravzaprav o tem brzovlaku se je že precej govorilo in pisalo tudi. In nazivalo se ga je večkrat kot enega onih velikih čudežev, katere je Nemčija v tej vojni doprinesla.

VELIKE TEŽKOČE SO BILE PREMAGANE.

To je bilo nekaj velikanskega — napraviti železniško zvezo med Berlinom in Carigradom — toda še večje se človeku zdi, ako ve s kolikimi težkočami je bilo to v zvezi.

Nemci so bili že en mesec prehitro govorili, da bo stekel vlak med Berlinom in Carigradom; pretekli so trije tedni po tistem govorjenju, toda "Balkanzug" je še vedno stal na berlinski postaji.

Inženirji so imeli velikanske težkoče pri reševanju tega načrta; največ so jih še ovirali Srbi, pred- no so zapustili svoje deželo, kajti Srbi so bili pri umikanju spustili v zrak vsaki most, — in sploh vse, karkoli se je dalo spustiti v zrak in tako povzročiti, da bi se ne mogel s tem sovražnik kaj okoristiti.

Nemci so pri izdelovanju svojih načrtov vpoštevali te mostove in nanje računali, češ, tukaj je že most, toraj ga nam ne bo treba delati.

Nemški inženirji so imeli s postavljanjem teh mostov, kljub temu, da niso bili prej veliko vredni le veliko izgrubo časa, kakor tudi veliko neprilike, ker niso imeli takoj na razpolago potrebnega materiala za gradnjo mostov, ker so mislili — kot gori omenjeno — da jih ne bo treba graditi.

DOVOLJENJE ZA POTOVANJE.

Dobiti dovoljenje za potovanje v balkanskim brzovlakom je zelo težko. Vsak potnik je natančno preiskran, nakar mu dajo nekak listek kot vsakemu navadnemu potniku, razlika je le ta, da je poleg običajnega voznega lista tudi fotografija ter več listin, s pomočjo katerih se lahko reši povsod iz kakih sitnosti pri vojaških ali policijskih oblasti. Vse te listine so pisane v nemškem in turškem jeziku, kajti vlak, teče po dveh deželah.

ČEGAV JE "BALKANZUG"?

Najzanimivejši je odgovor na vprašanje, čegav je ta vlak. Meni se je odgovorilo, da sta se vladi sporazumeli, da je vlak, dokler je na turški zemlji, turški, toda takoj, ko pride na nemško ozemlje, oziroma avstrijsko, je nemški. Osojbe na vlaku je pa vse nemško.

FRANCOSKE IN ANGLEŠKE NAPISE SE JE NADOMESTILO S TURSKIMI.

Najbolj karakteristično je to, kako so Nemci bež v oči angleški in francoski napisi, ki so bili prej na seh vlakih; kot naprimer, da se ne sme kaditi, pljuvati, potem radi ventilacije itd. Te napise so Nemci odstranili na najbolj otroški način.

Dotični del napisa, na katerem je bilo pisano v angleščini in francosčini so pobarvali s slabo črno barvo, tako, da se še lahko čita, spodaj so prilepili na poseben listek, ki je tiskan v turškem jeziku.

DRUGI NAPISI V VOZOVIH.

Poleg običajnih napisov je pa v vozovih balkanskega brzovlaka še več drugih napisov, med drugimi tudi eden, s katerimi se svari potnike, da ne govorijo o vojaških in političnih stvareh, ker so špioni vsespovsod. Te napise se vidi tudi na postajah, kakor tudi na vratih, ki odpirajo pot v voz.

Človek postane dobesedno bolan, ako mora na vsakem koncu, kamor se obrne, gledati take napise.

POTNIKI.

Ko teče vlak po deželi, in se ustavlja na dotičnih postajah, se nabere v vozu vsakovrstnih ljudi.

Največ je pa nemških in avstrijskih častnikov ter uradnikov, ki so na potu iz ali v Turčijo, kjer imajo svoje posle. Vidi se pa tudi turške častnike in diplomate ali pa njihove uradnike. V Berlinu sem celo na cesti videl par "tarbušov".

PREKO SREBE.

Ko je vlak drvil preko Srbije, se je nudili človeškemu pogledu najrazličnejši, najžalostnejši prizori. Ob progi se je videlo več taborov, v katerih so živeli vojak, mislim, la so bili avstrijski, ali pa nemški.

Na vsaki postaji v Srbiji, so velikanski napisi, ki svari ljudi, da se ne približajo železnici.

Ob progi se vidi tudi več zakopov, utrjenih z žicami, ki pričajo, la so se pred meseci tukaj vršili ljuti boji. Pri vsakem nemškem ali avstrijskem taboru je pa kos obdelane zemlje, nad katero je velik napis "Kriegsacker", "vojna njiva".

RAZDEJANI MOSTOVI.

Kot sem že omenil, so srbske čete pri umikanju razdelele vse moste, majhne in velike, ako ne čisto, vaj deloma, tako, da za prevažanje niso.

V večjih slučajih so jih že Nemši nadomestili z novimi, na večjih krajih so napravili nekatere brvi, torej le toliko, da je mogoče pešcem preko.

Nemci so takrat s postavljanjem in popravljanjem mostov nadaljevali.

PO BOLGARJI — POBARVA NA OKNA.

Preko Bolgarije se je treba cel dan voziti. — Na neki postaji je

stala cela vrsta železniških voz, katerih okna so bila nadvse čisto omita. Meni se je to nekako čudno zdelo; zategadelj sem vprašal nekoga Nemca kaj pomeni ta čistost.

Povedal mi je odkrito, da so Bolgari, takrat, ko se še ni vedelo, za katero stran se bo Bolgarija odločila, vsled česar so pobarvali okna z neko barvo, da niso mogli bolgarski vojak videti kam jih peljejo, da niso mogli vedeti, ako jih peljejo na srbsko mejo, ali kam drugam.

Niti en bolgarski vojak ni vedel kje se nahaja, čeprav je na kakem mestu, namreč na kakem polju, ali pa v kakem gozdu stal že več dni, niti ni vedel s katerim sovražnikom se mu bo treba boriti. Zvedeli so šele potem, ko je bila že napovedana vojna Srbiji.

Potem so sev da tudi okna omili.

V DRINOPOLJU.

V Drinopolju je bilo zelo živahno. Čete so korakale semintja. Zdelo se mi je, da se čete pomikajo proti vzhodu.

Pisalo se je tudi veliko, da bodo šli Turki na pomoč Avstriji in Nemčiji, namreč za zahodno fronto proti Francozom in vzhodno pa proti Rusom.

TURKI IN NEMCI.

Jaz sem, ko sem to čital, skrajja mislil, da bodo mogoče res šli, toda pozneje sem v Carigradu videl, da se turški in nemški vojak ne gledajo posebno lepo.

Nemški vojak ne pridejo nikdar skupaj s turškimi, kajti med temi zavezniki je neka antipatija, da sem se čudil, kako je to mogoče, da nemška vlada to trpi.

Nemcev je v Carigradu zelo veliko, vsled česar turške vojake še bolj grabi, kajti to jim je nekako znamenje, da Nemčija ne zaupa Turkom, da bi mogli sami uspešno vršiti svojih operacij, toda Nemci niso dotakrat stopili še prav nič v akcijo na kaki turški fronti.

BREŽIČNI BRZOJAVNI POSTAJI V CARIGRADU.

V Carigradu sta dve veliki brezžični brzajavni postaji, ki stojita skoro ena poleg druge.

Ema je tam namenjena turški vladi, da je s pomočjo te postaje v zvezi z berlinsko zvezo. Tam je sicer par Turkov, toda gospodarji so gori pravzaprav Nemci, — menda zato, ker so jo Nemci postavili.

Druga postaja je pa popolnoma v nemških rokah. Vsi operatorji, kakor tudi stražniki in uradniki so sami Nemci; — nobenemu Turku ni dovoljeno se tej postaji približati.

NEMCI SO V TURČIJI POVSD.

Nemci so v Turčiji povsod, kjerkoli je mogoče. So nemški vojak in nemški mornarji. Zadnji so iz "Breslau"-a in "Goeben"-a, ki ležita zdaj v Bosporu.

Popolnoma jasno je, da so ti mornarji končali svoj "business" za to vojno.

ŽALOSTNE RAZMERE V CARIGRADU.

V Carigradu je nadvse žalostno. Same vdove in sirote. — Njih možje, oziroma očete so bili ubiti, zdaj morajo pa prenašati lakoto. Od vlade ne dobe nobene pomoči. Žene so dobivale nekaj podpore le tako dolgo, dokler je mož živel, toda, potem pa, ko je mož umrl, je podpora prenehala prihajati. — To je edino razlogo pogoščilo, da je mož umrl, sicer žena se ne bi vedela.

Vrednost denarja je vedno manjša. Lahko se reče, da se je znižala za 40 odstotkov, namreč to se tiče papirnatega.

Vse zlato in sploh kovinast denar je pa v rokah Židov, ki delajo velikanske dobičke.

NEMCI V VLADNIH SLUŽBAH.

Nemci so nedavno spravili v razne departamente Porte več Prusov oziroma Nemcev. Podtajnika v ministertvu za poljedelstvo in telegraf sta oba Nemca. Prvi ima skoro višjo moč kot turški poljedelski minister. On ima polnomoč čez denar v Poljedelski banki, kar je vse-kakor veliko.

POMENLJIVA KAMPANJA V TURČIJI.

V Turčiji je se ravno malo prej, predno sem jaz prišel v Carigrad, pričela neka pomenljiva kampanja, namreč, da bi se spravilo v veljavo zopet samo turški jezik, kot je bilo to poprej. Zahtevali so, da se odstrani vse druge napise, le turške se mora še pustiti.

To se je sicer zgodilo, toda ni dolgo tako ostalo, kajti Nemci tega niso hoteli trpeti. Kmalu je bilo na carigradski ulicah več nemških napisov kot prej.

Na stenhah so pribita običajna svarila glede špionov, in sicer v nemškem in turškem jeziku. Vsak manifest je pisan v nemščini in se takega tudi nabije na vidne prostore.

Iz vsega tega se vid, v kakšni meri, imajo že Nemci Turke v svoji oblasti.

V. IZKAZ DAROV

katere je delal velikanske dobičke (naročnine na

"Avstrijske vojne slike")

za avstrijske — posebno sloven-

ske — vojne jetnike v Sibiriji:

Po \$1:

Mary Pozar, Austin, Pa.
Frank Kokal, Worthington, Ia.
Afra Jersey, Crafton, Pa.
Jos. Metelko, Collinwood, Ohio.
Mike Grahah, Kinzua, Pa.

Po 50¢:

John Delinar, Dubois, Wyo.
Anton Popich, Steelton, Pa.

Jos. Bobnar, South Bethlehem, Pa.

Ivan Dimzar, Iron Mountain, Mich.

Andy Drihavee, Leadville, Colo.
John Jerina, Owen, Wis.
Jos. Petermel, Sunnyside, Utah.
Jos. Celin, St. Marys, Pa.
Jakob Resnik, Cleveland, Ohio.
Martin Kozar, Cheat Bridge, W. Va.

John Kress, Johnstown, Pa.
Martin Vervicar, Steelton, Pa.
Joe Pristav, Braznell, Pa.
John Skerl, Portsmouth, Ohio.
Joe Orasem, Delagua, Colo.
Andrew Pesten, Dodgeville, Mich.

Aleš Messe, Laurium, Mich.
Jos. Stefančič, Lanes Mills, Pa.
Vinko Blaško, Carrollton, Ohio.
Hubert Mihie, Pickens, W. Va.
Anton Sitar, Charleston, W. Va.
Frank Misić, James City, Pa.

Skupaj \$16. — I. izkaz \$10; II. izkaz \$9.50; III. izkaz \$19; IV. izkaz \$10.50; V. izkaz \$16. Dosedaj nabrana svota \$65.

VICTOR J. KUBELKA.

17 Battery Pl., New York, N. Y.

Deteljica.

Novela. Spisal Fr. S. Finžgar.

(Nadaljevanje).

Dasi intima prijatelja Karolova, bila sta vendar Hugon in Pavel čisto drugačna. Bila sta živahna, občutljivih src, vroče krvi in silno dovzetna za vsak vtisek. S slovenskimi političnimi strankami sta mislila, borila se, tekmovala, grajala in hvalila ter strogo zasledovala vsak pojav v politični in vsako evetko slovenskega Parnasa. Ta dva nista spala mirnega spanja. Z vabečim napetostjo Verdiejeve opere sta zaspala. Na ustniah jima je umrla zadnja beseda, a donela je v duši, ko so objele telo omotne perutnice Morfejeve, donela in odmevala dalje v sru in duša jima je snovala v snu pretekle dni.

Zasajal je Hugon: Abiturijentska veselica! Na prsih mu je pripeta trobojnica, tamburaši udarjajo, ljudstvo ploska njegovega tenorja... Plesna dvorana. Prva četvorka. Zaprošil je njo, tisto Valči Goletovo, tisto drobčkanovo stvarco, plavaloso, živo, razposajeno kot mačico, za katero je tolikokrat stopal, skrivaj, potajno, boječ se nje, boječ se samega sebe, v strahu pred spricavalom, pred profesorji, — ah, to je zaprosil danes za prvo četvorko, očitno pred njeno mamico, očitno pred vsemi, da je pokazal, kaj je njegov vzor, njegova nada, uteha — njegovo vse. Pa mu ni odrekla — in sta plesala in govorila — in zasnovala gradove v oblake — in Hugon je bil srečen, tako srečen, in v zanosu je zaprisegel, da se uči le zanjo in za domovino, ne zase — samo zanjo in za domovino.

Kavarna — velika kavarna na Dunaju. Hugon sam — čisto sam. Sladoled srebrje, oči so mu trudne, glava vroča. Natakari ponudi črnokov. Ne bere. Truden je, izmučen, skrbi ga. Jutri bo zadnji boj — če bo srečen, zavečja mu glavno doktorski nimbos, potem pa domov — oh, domov. — Plača. Desetica mu pade na časniki — na inserat. Pobero jo in prebere nehot: Herman Schaffer, Valči Golet, zaročena. — Vzdihne kot rajence, obrne se v postelji, — po ušesih mu donijo akordi opere, in vedno, vedno se ponavlja arija: "Ženska le vara nas..."

Zasajal je Pavel, zasajal o tistem malem klobučku, krog katerega je bil ovit zelen mah, tako svež in lep, kot raste ob najbistrejšem gorskem potoku. In v tem mahu divja roža, popek in roža! Klobuček se je zibal po mestnem trgu, zavl na Stari trg, kjer se je prenikal vedno hitreje in hitreje, da se je tresla roža na njem. Pred številko 12 je smuknil ta klobuček v vežo, po stopnicah je čula sestra Pepca, a še bolje njen brat Franci prozno korake in sumeče kričle. Čakala sta oba na steklenem hodniku, napravljena za na Rožnik, — Blagajeva Fine. In sedaj, sedaj je stal pred njima ta ljubki čmrljček. "Oh", je zasopla, "kako sem tekla!" Pokljujejo mamino in gredo. — Na Rožniku. Delavnik. Zgodaj popoldne, malo ljudi. Pomlad je posula ves breg s trobenticami, marjeticami, zvoncei, nastlala na jablane in črešnje cvetja, kakor bi bil padel sneg. Ta vetrec, Ta majev vzdih! Kosajo se za cvetje po bregu — mama pa plete nogavice in pije kavo. Pa se Pavel zagleda v dve spominčici, tako jasni, ki sta se svetili kakor v jutranji rosi ter ga vabili k sebi, kot morske deklice nesrečnega Prešernovega rjčica. In šel je in ni se branil, šel je za temi spominčicami. A ni jih utrgal. Presadil je njih odev v svoj vrtec — tisti skrivnostni vrtec, ki biva v prsih in ga napaja rdeča, gorka rosa — tja notri je zasadil plave oči ljubljene Fine. — Tri leta! Koliko ljublj, koliko pisem, koliko nad, koliko slovenskega navdušenja! — Še tri leta! Zopet maj, tisti srečni maj! Poroka. — Od franciškanske cerkve drče bogate kočije, ljudstvo zija, gospodične se jeze, stare babe opravljajo. — Na Dunaju dela doktorat Pavel Dolence, tu se pa mož najbolj navdušena slovenska gospodična "Fini Blagajeva" z bogatim trgovcem, topega izraza, prazne glave, pa polnih žepov, z Oskarjem Schaeberjem, najgorjim sovražnikom Slovencev, puhlim filistrom, znanim lahkoživecem — z njim se mož zato, samo zato, ker se ji ne ljubi čakati tistega idealnega in inteligentnega Dolence. — Drrr — za kočijami malo prahu, smeh, jeza, kihanje — smeh razhajajoče se množice. — Pavel

vzdihne, stegne skročni nogi, sklepi počijo, — z nogo zadene ob rožance pri postelji, na oni strani pa vzdihne stara Elza, ki je malo spala, pa mnogo molila ponoči, molila za svoje gospode in zase: "Jezus, Marija! Gospod inžaj! hude sanje! Varuj Bog nesreče, za duše v vceh, Oče naš. Amen."

IV.

Sredi sobe je stala velika, štirioglasta hrastova miza. Krog nje so bili mecesnovi stoli staronemškega sloga. Za vrati je bila steklena omara, v istem slogu. Postavljena je bila na predalnik s kamenito ploščo, kar je pričalo, da je to kredenca in soba — jedilnica. Nad mizo je visela težka svetilka, katero je dičil čipkast zelenosivlen zastorček, na tem se je pa zabala tankonoga, kratkokrila balerina iz papirja.

V kotu med dvema oknom na oglu postopila je visela lepa oljnata slika križanega Izveličarja. Krog podobne sta bili oviti dve dolgi palmovi veji. Pod podobo v kotu je stala na prekrizanih, spodaj, sredi in na vrhu broniranih nogah šesterooglasta kosarica. Pokrovec je bil odprt, znotraj je bila prevlečena z rdečim atlasom, katerega se je pa malo videlo. Zakaj iz kosare so gledali pestri trakovi, odrezki, klobki svil, sukanca, volne, ostanki čipk. Videti je bilo, da gospa komisarjeva pridno šiva, veze in plete. Blizu te kosarice pred oknom je stal lep Singerjev šivalni stroj, na drugi strani pa šivalna okrogla mizica.

V tem kotu na prevlečenih stoličkih sta sedeli gospa komisarjeva in Anica pl. Ivanovičeva. Na nasprotni strani strani, blizu visoke ružave peči, kjer je prasketal ogenj, da je ugodna, zmerena gorkota plavala po prostorni sobi, sta se igrala dva otroka. Feri, petletni plavalasi deček, ki je poddedoval po mami samo bradico, vse drugo: čelo, oči in nos je pa bilo očeto, ta Feri je jahal lesene konja in ga vlekel za brzde toliko časa, da se mu je utrgal jermen in bi bil skoro padel z njim. Toliko nerodno se je pa vendar opotekel, da je prevrnil mlajši sestrici Cvetki štedilno ognjišče, kjer je kuhala večerjico za svoje punčke. Cvetka je zajokala in ga šla tožiti mami, Feri je pa stal pri peči, gledal izpod čela na tla in z enim prstom brodil po ustih, pričakujoč usodne kazni.

"Poglej ga, butca, kako stoji! Ana, poven ti, da po prav tak, kakor on. Brez srea, čisto brez srea. Če grem ven, takoj udari Cvetko, ker ga je zatežila. Oh, kaj sem mislila, da sem prišla v te križe! Feri, pojdi ven, hitro! Pri Micki mi boš v kuhinji! Ti grdin, ti! Cvetka, moja Cvetka, le nič ne jokaj, Feri zvečer ne dobi nič šarklja, ti ga dobiš dva kosu."

In poljubila je solzno lice jokajoče razvajene Cvetke, ki je vselej pribežala v materino zavetje, kadar ji ni bilo kaj po godu. Če je otrok še majhen, vendar z nekim prirojenim instinktom spoza, kdo ga brani, kdo ga ima rad. Bila je Cvetka toliko prebrisana, da je znala jokati za vsak prazen nič, prišlo s temi solzami k mami, dobi vedno, da se ji ne zgodi nič, dasi je čisto Feriju nagajala in bila ona kriva njegove jeze. Pa tudi Feri je dobro vedel, kdo ga ljubi. Zaradi tega mu je bilo čisto hudo pri drobnem sreču, hudo, da je jokaj kaznovan v kuhinji. Ali hkrati se mu je vzbujal neki ponos, neka samozavest in mrznja, ker je spoznal, da se mu godi krivica. Zaradi tega mu je ugašala ljubezen do mame, ljubezen do sestre, in vesel je bil, če je mogel uiti domu in dobiti sosedovega gostilničarjevega Tančka. Zato je bil sveda zopet kaznovan, ker je prinesel domov umazane hlačke. Ta kazen bi se bila pač bolj spodobila tisti osebi, kateri je Bog izročil to srčno njičev, da jo trebi in obdeluje. A prav ona je z napačno, strankarsko odgojo cepila v srce plevel trmoglavosti, ki je steblo, na katerem: zore vse otroške napake.

"Zato sem jaz tako vesela, da imam samo Izko. Deček se vsak izprezve po očetu. Tako imam samo enega sinčca v hiši, sicer bi bila dva zoper mene", pripomnila je veselo Anica.

"Kaj tvoj mož? Ko bi jaz takega imela!"

"Tok, tok, tok!"

"Noter!"

"Flora, kaj pa ti je Feri naredil, da zopet joka v kuhinji?" je vprašala gospa notarka, ki je vstopila in takoj slekla zimski plašč, odložila astrahanko in rokavice ter potem šele obema podala roko in pozdravila.

"Kaj vprašaj, Katinka, saj ti je vse

da je drugi Simon. Ni dosti, da me on jezi, mora me še ta!"

"Ali si še huda od zadnjega večera?"

"Seveda sem! Tako zabavljanje!"

"Veš, saj Hugon ni hotel zabavljati", omiljuje sodbo Anica.

"Saj tega se ne mislim ne. Vsi trije so dobre duše. Če jih bodo pa dolgo časa učili naši možje, bodo pa prav taki kakor oni."

"Kako pa je bilo, ko sta prišla domov?"

"Kako? Stara pesem. Jezno sem se držala. Misliš, da me je prosil odpuščanja? Ni! Ferija je poljubil, ne pa mene, in šel spat. Drugo jutro je pa govoril, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Pa se je zmotil. Še do danes ga nisem pogledala!"

"Prav delaš! Jaz sem svojega že izučila. Tako je bil prosil odpuščanja. Galoše mi je moral sleči in ponoči je moral vstati ter mi iskat vode, ker jo je dekla pozabila prinesiti. Zjutraj sem pa ležala, da mi je prinesel zajutrek v posteljo. Kako me je prosil za ročico in poljub, predno je šel v pisarno! Vidiš, tako se ga mora!"

Flora je tako jezila ta pripoved, da se ji je utrgala svila nitka in da so drobni in ostrji zobki, s katerimi je odgriznila nitko, malce zaškrtinili.

"Katinka, ti imaš angela, jaz pa ročica. Meni ne bi prinesel kave, če bi umirala; strupa je, da bi se me iznebil."

"Tako pa zopet ni", branila je Anica komisarja. "Meni se pa zdi čisto dobera srea."

"Zate že in za vsako drugo, zame pa ne!"

"Ne, ne. Glej, kako imaš lepe toalete, vse ti kupi."

"Kaj bi raztrgana hodila?"

"Na letovišče sta šla lani, kdaj grem pa jaz?"

"Saj ga je dobro greblo, ker je imel angela varuha pri sebi!"

"Ne, tega ne morem misliti, da bi bil tak!"

"Anica!"

Notarka je nabirala majhne ustnice v tako pikro, pomilovalen smeh, kakor velikani, ki stojijo sredi ceste in drži roke v žepu, vanj se pa zaletava ves penast pritlikavec. Ta izraz na licu je povedal toliko, kakor ne pove nobena beseda.

"Anica! Kaj se ti mara! Ti si še otročja! Saj ne poznaš možkih! Za vsakega se je treba bati. Vsak se ti bo izmuzel, če le more. Zato ga jaz ne pustim nikamor, prav nikamor več samega. Vedno gred z njim!"

Tej trditvi je Flora pritrdila živahno, Anica je pa molčala. Res je bila najmlajša, res, da je bila vitka kot dekletce, res, da so ji evetle na licih še tako sveže devilske cvetlice — toda otrok ni bila več — in vere v moško postojenost tudi ni bila izgubila. Gledala je v višnjevo kričle, katero je šivala gospa komisarjeva za Cvetko. In ta odsvit nesbene barve ni povzročil v njeni duši one jasne vedrega neba z migljajočimi zvezdami, srebrno luno — ne, neka temna zavesa ji je legla pred oko, in prvič v življenju je začutila tisto nemirno utripanje krog srea, iz katerega se pojavi moreča strast, grozna muka — ljubosumnost. Dasi je ni še prevzela, dasi je ni zmogala, a uresničile so se besede: semper aliquid heret.

Kdor bi bil poslušal pogovor te trojice, imel bi bil brez dvoma čudne pojme o teh možeh. Toda silno bi se bil motil, zakaj vsi trije so bili dobri, pošteni možje, ki so živeli zvesti svojemu poklicu, ki so vedeli, koliko skrbi ima oče, koliko novcev se potroši, da žive dostojno in da se kaj malega pridstedi za bodočnost otrok. V takih skrbih, v napornem delu, ko so se vračali utrujenih živcev iz pisarn, je umevalo, da se jim ni ljubilo uganjati tistih mehkužnih in omedlenih neslanosti, ki so sladke v oni dobi, ko vse vre in šumi in ki pi, v oni medeni in megleni dobi zaljubljenosti. Bili so trezni možje, ki so pa zaradi tega manj govorili, manj ljubkovali, a toliko iskrenejše in trdnje ljubili svojo družino, za katero so delali, tvegali in trpeli. In to je bila glavna napaka, posebno glavna napaka komisarjeva, ki že po naravi nikakor ni imel one mehke lastnosti, one prožnosti in parfimirane sladkobe, ki tako silno ugaja ženskam, ki vzbuja več občudovanja kakor največja pridnost in najsijajnejši velem, ako kaže razkavo zunanost. Obe — notarka in komisar — sta bili prej veseloživci goiboci, krog katerih se je smukalo in laskalo toliko sokolov, kateri sta imeli cele svejnice ljubavnih pisem, vse brez namena in pomena, — samo za kratek čas. Zato sta mislili, da nista svoj bližnji

kak universum vseh teh poklonov, dobrikanja, šopkov, pisemčkov, rendezvousov, skratka: zvanje soproge in matere sta umeli bore slabo.

"Miklavžev večer je torej gotov?" je vprašala notarka, ko je natikala rokavice, da bi šla. Zakaj dolgo so se sedele in rešale moške slabosti ter kovale v zvezde ženske vrline in pomilovale svojo kruto usodo.

"Gotov! Deteljica napravi maske!"

"Glej, da dobimo tisto plašno srnico Adeleico! Pavla in Ada, Hugonček in Julček — mora biti!"

Notarka je odšla, skoro bi rekli, z navihanim smehljajem in porednim pogledom skozi vrata.

Kmalu nato se je odpravila domov tudi Anica.

(Dalje prihodnjič).

Fordovi dobički.

Pred par dnevi je Ford Motor Co. v Detroitu, Mich., izdala običajno letno poročilo, iz katerega je razvidno, da je imela v teku tega fiskalnega leta, ki se je končalo s 30. junijem, nič manj kot \$59,994,118 dobička; ali z drugo besedo rečeno, Fordova kompanija napravi vsak teden več en milijon čistega dobička.

Ako bi bila družba prodala šestindeset več avtomobilov kot jih je, bi bilo čistega dobička več kot \$60,000,000.

Družba je izdelala tekom tega fiskalnega leta 508,000 avtomobilov in jih je prodala za \$206,867,347.47.

Izmed 49,870 uslužbencev pri Fordovi družbi jih je 74 odstotkov, ki so nekoliko, razven plače, deležni tudi teh velikanskih dobičkov.

V naslednjem je navedenih nekaj podrobnosti, ki so v družbenem uradnem poročilu navedeni kot fakti:

Avtomobilov je bilo izdelanih 508,000.

Avtomobilov je bilo prodanih 472,350.

Čisti dobiček \$59,994,118.

Kapitala na roki \$52,550,771.

Materijala v zalogi \$31,895,434.

Uslužbencev v domači tovarni 34,489.

Uslužbencev v vseh Fordovih tovarnah 49,870.

Uslužbencev, ki dobivajo na dan \$5 ali več 36,626.

"Ko smo mi naznanili naš načrt za delitev dobičkov, se je povsod reklo, da ne bo šlo", pravi Henry Ford v svojem naznanilu. "Rekli so, da ne bo mogoče. Na račun pa kaže, če je šlo ali ne. To leto je bilo za nas zelo ugodno in upanje je, da nam bo mogoče dati delo še mnogim možem. Moj načrt je, da bi zaposlili še več mož..."

Največji kontrakt, ki ga je ta družba podpisala, je bil ravnokar sklenjen. Ta kontrakt se glasi za tri četrtine vseh kavčukovih koles, ki jih more družba izdelati, namreč za okoli \$34,000,000.

Ni nesreča.

Denar ni naša zemlja sreča, nam modri govore možje: denar samo pohlep nam veča, a prazno, lačno je sree.

To modri stare, dobe nove... A jaz vam ne verujem nič: z denarjem plačal bi dolgeve in kupl trden bi gradič.

Sree s pobotnicami hranil, ej, saj imel bi jih nebroj: in pred pohlepom je obranil gradič bi trdni, lepi moj!

A Zdenčan.

OB MAMICI.

Utrujen od borb in bridkosti pri tebi iskal sem hladila. Z besedo edino si dala ga dosti: "Ti bori se, jaz bom molila!"

F. S. Finžgar.

DOJE SE DELAVCE

za splošno delo v tovarni. Vprašajte pri: Employment Department, Westinghouse Electric and Manufacturing Company, East Pittsburgh, Pa. (19—8 v d)

Kje je JOŽEF GAZVODA? Pred tri in pol leti je bival v Delmontu, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Anton Vidmar, Box 256, Lower, Westmoreland Co. Pa. (31-8—2-9)

VARILO

na PLESNO VESELICO, katero priredi Slov. izobraževalno dr. "Vihar" v soboto 9. septembra v Slov. Izobraževalnem Domu v Dumlo, Pa.

Pričetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 50¢, dame so vstopnine proste.

Na veselici bo pel pevski odsek več lepih pesmi.

K mnogobrojni udeležbi vabi Veselilni odbor.

Stari zdravnik Mullin
špecialist moških boleznih zadnjih 35 let.
Ni upravljanje kaj vam manjka — zdravilne potrebe.
Fovite starostu zdravniku svojo bolezen. Ni upravljanje kaj je, on vas bo ozdravil ako: ozdravljivo. Njke cene — najboljša cenovni zagotovljena po moji dolgi skuhnji. Vahim vas za brezplačno preiskavo.
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
naproti pošte

PRIPOROČILO.

Dr. Niko Zupanič, ameriški poslanik Jugoslovanskega odbora v Londonu, pošilja za slovenske vjetnike v Rusiji večjo pošiljatev pod varstvom zaveznikih držav. Če želi kdo od Slovencev kaj poslati kojemu od svojih dragih znancev, lahko to stori preko dr. Zupaniča. (Naslov: 1369 East 40. St., Cleveland, Ohio.) Rok je odločen samo za kratek čas, osem dni. Torej požurite se, Slovenci!

Najprimernejše darilo za vjete Slovence na Ruskem bi pač bila knjiga "Slovenija vstani!", ker druga knjige bi prišle pod cenzuro in se dotičnim ne bi izročile, če niso pisane v slovenskem in Rusom prijaznem duhu. Denarja se ob tej priliki ne bo pošiljalo, ker se to lahko stori preko bank, posebno preko banke Frank Sakser, ki je poslala v Rusijo že veliko denarja in so ga dotični vjetniki tudi resnično dobili.

Dr. Zupanič se je krepko zavzel za naše vjete fante v Rusiji in sedaj se jim veliko bolje godi, kakor pa v začetku vojne. Če ima kdo izmed Slovencev še kako posebnost glede svojih v Rusiji ali pa v srbskem vjetništvu, naj piše g. Zupaniču, ker on bo gotovo pomagal, kolikor je v njegovih močeh.

Dr. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecialist v Pittsburghu, ki ima izletno prakso v zdraviljenju tujih možkih bolezni.

Sitila ali zastrupenje krvi zdravim v 60. ki je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mogoče ali mehkužne po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izkličite vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezca. Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavce ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljanja samega sebe. Kakor hitro opazite, da vam po nekeje modka zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam bo bom zopet povrnil.

Sušenje krvi, ki vodi iz mehkužne oskravim v kratkem času, Hydrocele ali kilo oskravim v 20 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehkužja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, oskravim s gotovostjo.

Reumatizem, trojanje, bolečine, otokline, arheoid, skrofne in druge kožne bolezni, ki nastanejo vled nečiste krvi oskravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredo in petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtkih in sobotah od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. — Ob nedeljah pa do dveh popoldne. S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne poslabite ime in številke!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v državi Pennsylvania naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pletko,
ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo ali rojaki v vseh ostrih na roka.

Iščem svojega moža, ki me je zapustil šo meseca marca z dvema malima otrokoma brez vsega denarja in pomoči. Prosim cenjene rojake, posebno one v Chicago, Ill., če kdo ve, kje je, da mi naznani. — Margaretta Morlak, Box 88, Oglesby, Ill. (5-7—9)

Kje je moj brat FRANK CELIN? Doma je iz vasi Kuteževo pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, naj mi naznanijo njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: John Celin, Box 83, James City, Pa. (1-3—9)

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon
Črno vino po 60c
Drožnik 4 gallon za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gallon (sodček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

'KRACKERJEV' BRINJEEVC

je najstarejše in od zdravnikov pripoznano kot najboljšo sredstvo proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEEVC" je: 6 steklenic \$ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEEVC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni destilaciji.

Naše cene so sledeče:
Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00
Slivovitz per gal. \$1.75—\$3.00
Tropinjevec zaboj \$ 9.00
Slivovitz zaboj \$13.00
"66" Rye Whiskey 5 k. star, zaboj \$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. 55c, 60c, 75c.
Catawba in Delaware per gal. 75c—80c.
Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sed zastoj.

Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančen naslov. Za pristnost pijate jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

1612-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O

VINA! VINA! VINA!

VINSKO ŽGANJE (TROPINJEEVC)

Za samo \$26.00 pošljemo 52 galcn sod californijskega rdečega vina in za samo \$37.50 pošljemo pa sod 52 galon Rieslinga (belega) vina. Vse blago jamčeno pod zakonom THE PURE FOOD LAW. Pišite po cenik na:

DALMATINSKO-KALIFORNIJSKO VINARSKO ZADRUGO

140 Liberty Street, New York, N. Y.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti poštovno

